مكزامن الأصل

המודיע

בטאון אגודת ישראל העולמית / בס"ד, ירושלים, יום ו', הושע"ר, כ"א תשרי תשל"ו (26 בספטמבר 75) / שנה כ"ז כגיון 9009
הדף היומי: שבת ל"ב / המחיר 120 אגורות

THE UNIVERSITY OF JORDAN

פורד: ארה"ב התחייבה לספק נשק למצרים

לוס אנג'לס, יום ה' — ארה"ב התחייבה לספק ציוד צבאי למצרים — כימו הנשיא האמריקאי ג'רלד פורד, בראיון שנתפרסם היום בעתון „לוס אנג'לס טיימס".

„אנו דנים עם המצרים על סיוע מסויים בנשק", הכריז נשיא ארה"ב. „הסיוע שלנו בתחום הצבאי נתון בדיונים, ועד לנקודה כשייכת. אוכל לאמר, כי קיימת התחייבות שבשתיקה".

פורד הוסיף, כי מצרים פונה יותר ויותר לעבר מדינות מערביות כדי להצטייד בציוד צבאי, וכי הנשיא אנואר סאדאת הודיע לו, שבשתוק ארצו יהיה נתון בסכנה, אם מצרים לא תמצא במהירות מקורות חדשים של אספקת ציוד צבאי.

הנשיא פורד הוסיף, כי בנסיבות אלה „אני סבור, שמן ההגיון הוא, כי נקבל על עצמנו התחייבויות מסויימות לגבי מכירת ציוד צבאי למצרים".

מזהיר את הקונגרס מעיכוב אישור הטכנאים

הנשיא פורד הזהיר היום מנהיגים של הקונגרס, שעיכובים מתמשכים באישור שיגורם של טכנאים אמריקניים לסיני עלולים לסכן את הסכם הביניים בין מצרים לישראל.

דובר הנשיא, רון נסן, אמר, כי הנשיא השמיע אזהרה זו בעת פגישה עם מנהיגי הקונגרס הבוקר, בציינו באוזניהם כי „הזמן דוחק למדי".

הועדה ליחסי חוץ של הסנט, אשר דנה בהצבת 200 אמריקנים כטכנאים באזור המיצרים בסיני, עשויה לקבל החלטה בענין זה בראשית השבוע הבא.

ציר בית הנבחרים האמריקני, ג'און אנדרסון, שהוא גם יו"ר סיעת הרפובליקנים בבית, אמר, כי הנשיא פורד הפציר במנהיגי הקונגרס הדמוקרטים ביום ה' לפעול למען אישור מהיר של הסכם הביניים שהושג בין מצרים לישראל.

אנדרסון אמר כי פורד השמיע בקשה זו בעת שיחה שקיים במשך שעה בבית הלבן עם מנהיגי הקונגרס של הדמוקרטים והרפובליקנים.

אנדרסון גם אמר כי פורד חזר באוזני בני שיחו על כך, שארה"ב לא קיבלה על עצמה התחייבות למכור לישראל טילי קרקע—קרקע מתוחכמים מדגם פרשינג. אנדרסון אמר „הנשיא הבהיר, שההתחייבות היחידה לישראל היא לציין ברשימה ארוכה של בקשות לאספקת נשק, כולל הטיל „פרשינג".

פורד: התחייבויות ארה"ב יפורסמו

הנשיא נשאל פורד חזר והבטיח ביום ה' כי כל ההתחייבויות שקיבלה על עצמה ארה"ב יפורסמו.

אחד מצירי הקונגרס שנועד ביום ה' בבית הלבן עם הנשיא מסר כי הנשיא הבטיח כי לא יעלימו מהעם האמריקני שום הסכם כזה. (ציר עיצ יופי"ע)

אסאד: מצרים השלימה עם כיבוש השטחים

סוריה, יום ה', — נשיא סוריה חאפז אסד, הכריז בראיון שפורסם כאן היום, כי התחייבות מצרים לא להשתמש בכוח במחלוקת עם ישראל, פירושה למעשה השלמה עם הכיבוש הישראלי של האדמות הערביות.

בעתון הכוויתי "אלקבס" אמר נשיא סוריה כי אין הוא יכול להעלות על דעתו מדינה אחת אשר תסכים לומר "לא אשיב לעצמי בכוח את שטחי הכבושים, ואפעל רק בדרכי שלום... התחייבות כזו פירושה השלמה עם הכיבושים".

להלן אמר אסאד כי לא נועצו בו לפני חתימת הסכם הביניים השני בין מצרים וישראל. (ע"ר)

אלון וגרומיקו נועדו באו"ם במשך 3 שעות

שוחחו על המזרח התיכון ודנו בהצעתו של קיסינג'ר לקיום פגישה בלתי רשמית של ארצות המפתח לקידום השלום באיזור ✶ הפגישה נערכה ביוזמת ישראל

ניו יורק, יום ה', — סגן ראש הממשלה ושר החוץ הישראלי יגאל אלון, ושר החוץ הסובייטי אנדריי גרומיקו נועדו כאן היום לפגישה סגורה (אמש לפי שעון ניו יורק) במשך שלוש שעות בבנין המשלחת הסובייטית לאו"ם — אמר דובר ישראלי. הפגישה נערכה על פי יוזמת מר אלון.

לדברי המקור, נדונו כל ההיבטים של המצב במזה"ת.

הפגישה הוסדרה בידי השגריר הישראלי באו"ם חיים הרצוג, שפנה למשלחת הסובייטית באומרו, שמתיוחד שאלון וגרומיקו נמצאים שניהם בניו יורק מן הראוי היה לנצל את ההזדמנות לפגישה. הסובייטים נענו בחיוב להצעה, למרות שבריה"מ וישראל אינן מקיימות יחסים דיפלומטיים מאז מלחמת ששת הימים.

אל מר אלון, נלוו השגריר הרצוג ויועצו המדיני של מר אלון אליהו חסין. זו הפגישה המתוכננת הראשונה שעליה נמסר, בין שני מנהיגים בכירים מישראל ובריה"מ מאז מלחמת ששת הימים.

בשנים האחרונות נמסר על פגישות באקראי בין נציגים ישראליים וסובייטים כולל פגישה בין השגריר הישראלי בארה"ב שמחה דיניץ לבין השגריר הסובייטי אנאטולי דוברינין אשתקד. אולם ידיעות אלה תמיד הוכחשו רשמית ועל כל פנים לא זכו לאישור מצד ישראל או בריה"מ — בניגוד לפגישה של הבוקר.

שני שרי החוץ אמנם נפגשו לפני כשנתיים כאשר שהו בג'נבה לרגל ועידת השלום על המזה"ת, אך לא לשיחות רשמיות.

פקיד ישראלי אמר, כי גרומיקו ואלון דנו הבוקר בהצעות שונה, לרבות הצעתו של קיסינג'ר לפגישה בלתי רשמית של ארצות המפתח לדיון בשאלה איך להתקדם לקראת שלום במזה"ת. הצעה זו העלה קיסינג'ר בנאומו בעצרת האו"ם ביום ב'.

אתמול תקף גרומיקו את ישראל בעצרת האו"ם, על שאין היא מפנה את כל השטחים שכבשה במלחמת ששת הימים, אולם הסתבר מנאומו כי הוא מכיר בזכות קיומה של ישראל.

משלחת ישראלית בבריה"מ דנה בחידוש היחסים

מוסקבה, יום ה', שיפור היחסים בין בריה"מ וישראל וחידוש הקשרים הדיפלומטיים ביניהן נידונים עתה באורח „רשמי למחצה" במוסקבה עם משלחה של חמשה אישים פוליטיים ישראליים — מסר מקור מקורב למשלחת זו.

הישראלים המשתייכים למפלגות פוליטיות שונות, הן באופוזיציה והן בקואליציה הממשלתית הישראלית, הוזמנו על ידי ועד השלום הסובייטי באופן אינדיוידואלי לביקור לא־רשמי של עשרה ימים בבריה"מ.

חברי הועד הישראלי למען חידוש היחסים הדיפלומטיים בין ישראל בריה"מ רואים בהזמנה זו "מחווה של רצון טוב סובייטי".

זו המשלחת הישראלית הראשונה המבקרת בבריה"מ מאז מלחמת אוקטובר.

במוסקבה מציינים כי ביקור זה נערך בשעה ששר החוץ יגאל אלון ועמיתו הסובייטי אנדריי גרומיקו נפגשו בניו יורק.

בשיחה עם כתב סו"ע ניהלו הבוקר בבית מלונם במוסקבה, הביעו חמשת חברי המשלחת הישראלית את רצונם לפעול למען השכנת שלום צודק במזה"ת. "אנו לא משלחת רשמית", הם הדגישו. אולם "הבטיחו לנו להפגישנו במוסקבה עם אישיות מן הסובייטי העליון אנו מקווים כי עמדותינו יובאו לידיעת מנהיגי בריה"מ".

מציע הקמת מצבורי נשק אמריקניים גדולים בישראל

ניו יורק, יום ה', הסינאטור הרפובליקאי האמריקאי, ג'ימס בקלי, הציע אמש כי ארה"ב תקים מחסני נשק גדולים בישראל, בבעלות ארה"ב ובפיקוחה, שמהם תוכל ישראל לקבל נשק בשעת חירום כדי למנוע עיכובים במשלוחי נשק דרך הים לישראל.

הסינטור בקלי העלה את הצעתו, בדו"ח לוועדת התקציבים של הסינט ובנאום שנשא בבית הספר התיכון שליד ישיבת פלאטבוש שבברוקלין.

הסינטור ביקר בקיץ משך שבוע בישראל וגם סייר ביחידות הצי ה־6 האמריקני באגן המזרחי של הים התיכון בשליחות ועדת התקציבים.

הוא אמר כי מטרת הביקור היתה "להעריך את צרכי הסיוע הצבאי של ישראל לטווח ארוך ולטווח קצר, ואת היכולת של הכוחות האמריקניים באיזור להתגבר על מצבי חירום צבאיים אפשריים".

הוא אמר כי אף מדינה אחת אינה יכולה להרשות לעצמה להעניק בדרך האוויר משלוחי נשק ותחמושת גדולים לישראל בשעת מלחמה ולכן, אם יפרצו קרבות וארה"ב תחליט לספק נשק ותחמושת לישראל, מוטב שהכוחות הישראליים יוכלו למשוך ממחסני נשק שהוכנו מראש בתחומה, בלי העיכובים הקשורים בהעברת הנשק בדרך הים מארה"ב.

סילסוואו חזר

מפקד כוחות האו"ם באזור, גנרל אנסיו סילסוואו חזר אמש בתום הדיונים על הפרוטוקול המו"מ הישראלי־מצרי בז'נבה.

את פני הגנרל הקבילו קציני האו"ם בכירים קציני צה"ל ואנשי משרד החוץ. מנהל מחלקת האו"ם במשרד החוץ יואל ברומי הגיש לגנרל סילסוואו שדר מיוחד משר החוץ יגאל אלון ובו נאמר: "בשם ממשלת ישראל אני רוצה להביע לך את תודתי הכנה והערכתי על הצורה בה ניהלת את השיחות בז'נבה. יכולתך והדרכתך הנבונה היו גורמים חשובים אשר סייעו להביא את הפרוטוקול של המו"מ הישראלי־מצרי לתוצאות מוצלחות". (ע)

✶ הנשיא כאוראות לא יבקר השנה במערב גרמניה, לאחר שדחה את ביקורו המיועד שם, מסר אתמול בבה דובר ממשלתי. (עיצ)

4 טייסים איטלקים נהרגו בהתרסק מטוסם בגרמני'

בוטמבורג, מערב גרמניה, יום ה', — ארבעה טייסים איטלקיים נהרגו היום כאשר מטוסה של ארכמה במטוס קרב מדגם "סטארפייטר" (104F) התרסק על צלע של גבעה — אמר היום דובר של משרד ההגנה הגרמני.

ארבעת מטוסי הקרב היו בטיסה לאיטליה. הם התרסקו זמן קצר לאחר המראתם מבסיס האווירי האמריקאי בישבורג.

סיבת האסון טרם נודעה. אולם דובר של משרד ההגנה האיטלקי הזה ברומא את האפשרות של חבלה.

בסך הכל אבדו עד כה לחיל האוויר המערב גרמני 178 מטוסי "סטארפייטר" מתוצרת ארה"ב.

דובר של צוות החילוץ של משרד ההגנה הגרמני, אמר "אין הסבר בשבילנו מדוע הטייסים לא ראו את הגבעות, המגיעות כאן לגובה של 375 מטר. הראות היתה טובה הבוקר".

האסון אירע סמוך לגבול מערב גרמניה לוקסמבורג, בהרי אייפל, שם נתפו המטוסים 45 דקות קודם לכן לאחר טיסה מבסיס בנדי שבצפון איטליה. הם עמדו לשוב לשם כאשר התרסקו. (צ"ר)

שר הבטחון בשובו מארצות הברית:

הצבת הטכנאים תאושר ע"י הקונגרס בשבוע הבא

הצבת הטכנאים האמריקניים תובא לאישור בבית הנבחרים בארה"ב עד ה־2 באוקטובר ותוכה בתמיכה בשיטה — מסר שר הבטחון מר שמעון פרס, ששב אתמול ממסע של שבוע ימים בארה"ב וקנדה.

לשאלת כתב צ'ת"ם השיב מר פרס כי הוא מניח שלא יהיו דחיות במועדי הביצוע של ההסכם הביניים. לדעתו, השאלות והבירורים המועלים בשלב זה בארה"ב, אין בהם כדי לטשטש את המגמה הכללית, להביא לידי מימוש את הסכם הביניים, שלקראתו חתרו שני הצדדים.

בפגישות האינטנסיביות שהיו לו עם מזכיר המדינה ד"ר קיסינג'ר (שלוש פגישות) שר ההגנה שלזינגר, (פגישת עבודה בת 3 שעות) ועדות הכוחות המזוינים של הסנט ושל הקונגרס, הועלו שאלות בקשר להמשך התנופה של הסדר באיזור.

בתשובה לשאלת כתב עתיים אישר שר הבטחון כי הועלו גם שאלות על מו"מ אפשרי עם סוריה. בענין זה הטעים שר הבטחון כי אין במגעים התנגדות בישראל למו"מ עם הסורים, וההתנגדות היא רק להסדר חלקי. בעוד שרבים תומכים בהסדר כולל עם הסורים, אשר לסורים עצמם, עדיין לא הוברר אם גיבשו עמדה סופית. כמו כן לא ברור עדיין מהו סדר העדיפות שלהם: האם ליטול חלק בהתרחשויות בלבנון, או ללכת לקראת מו"מ עם ישראל.

אשר לטיל "פרשינג" אישר כי אין עוד סיכום ביחס לאספקתו. הנושא נבחן הן מבחינה מדינית והן מבחינה טכנית־צבאית. "הפרשינג אינו נשק שמנצחים בו במלחמה, אך הוא יכול לסייע, כדי למנוע מלחמה", אמר.

כן ציין שר הבטחון כי ישנם גם טילים אחרים, אשר המחיר שלהם אינו שונה בהרבה מאשר של הפרשינג". (ע)

הלוואות למצרים ב־1,2 מיליארד דולר מ־3 ארצות ערביות

קהיר, יום ה', — מצרים קיבלה הלוואות לטווח ארוך בסך 1,2 מיליארד דולר משלוש ארצות נפט ערביות, כדי לעזור לה להתגבר על קשייה הכלכליים הנוכחיים — מסר שר האוצר המצרי אחמד אבו איסמעיל.

העתון "אל אהרם" כתב היום מפיו של אבו איסמעיל, כי מצרים קיבלה 600 מיליון דולר מסעודיה 500 מיליון מכוויית, ו־100 מיליון מקטר. "כל אלה הם מלווים ארוכי־מועד", ציין השר.

הלוואות אלה מהוות את החלק הערבי של תכנית אשראי רב־צדדית אותה מארגנת ארה"ב למען מצרים, כדי לעזור לה להתגבר על מחסור במזומנים ולפרוע הלוואות קצרות־מועד בריבית גבוהה. (יופ"ע)

רגיעה בלבנון

ביירות, יום ה', — המנהיגים הפוליטיים של לבנון ניסו היום ליישב את הסכסוכים ביניהם, בעוד תומכיהם המזויינים עדיין איימו אלו על אלה מאחורי מחסומי דרכים ומתרסים.

נראה כי הפסקת האש שעליה הוסכם אמש — הרביעית תוך שבוע ימים, נשמרת, אם כי לעתים נשמעים הדי יריות ופיצוצים כתזכורת לקרבות אשר גרמו ל־300 הרוגים.

✲ הדלקת הנרות ✲

4,55	ירושלים	6,06
5,13	תל־אביב	6,08
5,05	חיפה	6,06

ברוך דיין האמת

בצער רב אנו מודיעים על פטירתו של אבינו זקננו היקר

הרה"ח ר' **אליקים (געצל) מאיר תור (גולומב)** ז"ל

מחסידי גור

שנלב"ע בה' חוהמ"ס והובא לקבורה בביה"ק ירושלים

המתאבלים:

בניו, בנותיו, נכדיו ונינינו

יושבים שבעה לאחר החג ברחוב רבי אליעזר 8, בני ברק

במלאות שנה לפטירת בעלי, אבי, סבנו ואחינו היקר

ה"ר **ישראל משה** ז"ל **דזובס**

תתקיים אזכרה בהר המנוחות בירושלים.

ביום ראשון כ"ג תשרי תשל"ו בשעה 4 אחה"צ

התחבורה תצא מבית המנוח רח' יונה 4 ירושלים בשעה 3.45 אחה"צ

המשפחה

אחיסמך — קרן המיכה בתלמידים מחוסרי אמצעים ע"ש הק' **יעקב פרידמן** הי"ד

במלאות שנתיים לנפילתו של הק' **יעקב פרידמן** הי"ד במלחמת יום הכפורים, תתקיים

אזכרה ועליה לקברו

ביום ראשון, אסרו חג של סוכות, כ"ג בתשרי תשל"ו.

- עליה לקברו בחלקה הצבאית בהר הזיתים, בשעה 16
- ביום השי"ב וסעודת מצוה באולם של בית הכנסת אהל־יוסף, רחוב האר"י 3, פינת רח' עזה, רחביה בשעה 17.30
- דברי התעוררות לזכרו הרב הגאון רבי שלום שבדרון נשיא קרן החי"כ.
- שיחת השי"ב הרב הגאון רבי יחזקאל שרגא ליפשיץ הלברשטאם שליט"א, האדמו"ר מסטרופקוב.
- חלוקת מלגות לתלמידים מצטיינים — רבי ישראל הוכמן, מנהל קרן אחיסמך.

התחבורה: 1) מרח' הרצל 9 בני ברק, בשעה 14.15 בדיוק 2) מרח' יונה 4 ירושלים, בשעה 15.30 בדיוק

מ. ק. אביזרים למכוניות

רחוב רבי עקיבא 133 — בני ברק

מחירים מוזלים לכבוד החגים

✶ רדיו טייפ סניו ✶ שטיחים לרצפה ✶

✶ גגונים גדולים וקטנים ✶ וישרים (מגבים)

✶ כבלים להתנעה לרכב אוטומטי ✶ ציפוי

מושבים ✶ נורות 12 — 6 וולט למצברי שבת

דרושה **מטפלת** לילד אחד

עם עבודת בית לפנה"צ

תשלום הגון למתאימה

להתקשר

טל' 286880 או 286670

בירושלים

דרושה דחוף

גננת מנוסה

לגן ילדים חרדי

טלפון 271379

הועד למען "הילד העולה"

שע"י נשי אגו"י באר"י

בנשיאותה של הגב'

חנה אורדנטליך תחי'

בנות אגודת ישראל

בני ברק

הננו שמחות להודיע לצבור הנשים והבנות בירושלים

כי ביום שלישי ב' מרחשון תשל"ו (7-10-75)

בשעה 7 בערב ב„בנייני האומה"

תתקיים הצגת

„מה אנוש"

בת 5 מערכות

היוצרת והבימאית הגב' סימה פריינד תחי'

בביצוע בנות אגודת ישראל בני־ברק

כרטיסים להשיג:

1. מסעדת גרליץ רח' מלכי ישראל 14
2. מכבסת ממ"ש רח' מאה שערים 6
3. בשכון חב"ד גב' איטה שינברגר רח' אלקנה 14/א בלוק ד' כניסה א' בין השעות מ־7—4 אחה"צ
4. בבית וגן — מוסד בית דוד ואסתר רח' הפיסגה 31

כרטיסים בסמינר בית יעקב להשיג אצל

פרידה מאירוביץ, כתה ה'

מערכות רמקולים תקשורת־פנים

מכשירי אינטרקום

ביצוע והתקנה ע"י מומחים

ייצור מקומי, שרות וחלפים מובטחים

אחריות מלאה

"רדיופון" הירקון 55 בני־ברק. טל. 787112; — המפעל קיבוץ פרוד

מסעדת גליק — פתח תקוה

פסג' ברקוביץ 3 — טל' 902600

מציעה מן המוכן הביתה

✶ כל סוגי נקניק ✶ מבחר סלטים ✶ עוף בגריל ✶ דג ממולא

✶ שניצל וקציצות בשר ✶ פלפל וכרוב ממולא

לשמחות קוגל וחמין עם קישקע

תוצרת עצמית כשרה למהדרין

יותר בזול

לקראת החגים

רשמי קול, פטיפונים, הדפסת תמונות, מצלמות, מערכות סטריאופוניות

כדאי לקנות אצל רפאלי,

בני ברק, רח' רבי עקיבא 93

הבטיחו לעצמכם את התזמורת החסידית

"פאר"—הרשקוביץ

ובנוסף לאוירת השמחה בשמחתכם תקבלו של

תקליט חסידי חנם

— לפי בחירתכם

הזמנות: ביכלר, ר' עקיבא 86, ב"ב טלפונים 03-792669, 03-788947

לת"ת חשוב בירושלים

דרוש **מלמד מומחה**

לכתה ב'

להתקשר בטלפון:

02-272530 או 02-228405

ישיבה לצעירים "שערי ציון"

בעיה"ק ירושלים ת"ו, רח' חברת ש"ס 38

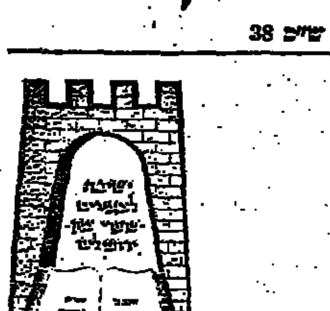

ההרשמה

לקבלת תלמידים לישיבתנו

נמשכת בעז"ה עד ר"ח חשון הבעל"ט

ההורים והתלמידים המעוניינים להתקבל לישיבתנו המיוחדת לצעירים מתבקשים להזדרז ולהרשם אצל רמ"י ישיבתנו:

הרב **משה אדלר** שליט"א, רח' התחכמוני 29, טל. 225390

הרב **אברהם ברדקי** שליט"א, בתי הורדנא

הרב **ישראל אהרן קופשיץ** שליט"א, טל. 280735

הרב **משה ריזל** שליט"א, טל. 287743

ההנהלה

מפני קדושת המועד

מספר מקומות מוגבל!!!

בבית האבות המפואר

פנסיון נאות־ים בת־ים

חדרים עם שירותים צמודים ✶ אזור שקט עם אוויר צח ✶ בית כנסת ✶ חדר תרבות ✶

מטבח משוכלל כשר למהדרין.

שרות רפואי, טיפול אישי.

טל. 868342. אחרי שעות המשרד: 240722.

טלפון בירושלים: 223428.

צבי מרדכי בוים — בני ברק

חנה פרייא — בני ברק

מאורשים

בס"ד, הושע"ר תשל"ו

יצחק ברקוביץ — בני ברק

זהבה גרינבוים — רחובות

מאורשים

הוחמ"ס זמן שמחתנו

ישיבת חברון "כנסת ישראל"

תנו כבוד לתורה

מתוך שבח והודיה להשי"ת שהחיינו וקיימנו והגיענו לזמן הזה

הננו מודיעים בשמחה על גמר בניית קרית הישיבה

(שלב א')

חגיגת חנוכת הבית והעברת הישיבה הק' למשכנה החדש תתקיים בעז"ה ברוב עם ביום רביעי כ"ו בתשרי תשל"ו בשעה 3.30 אחה"צ ברחבת הקריה בשכונת גבעת מרדכי.

כל בני הישיבות הק' ומוקירי התורה מוזמנים להשתתף בשמחתה של תורה.

הנהלת הישיבה

מקומות מיוחדים לנשים

התחבורה קוים 10, 17,

קו מיוחד יצא החל מן השעה 2.30 בנקודות דלהלן:

1) רח' יונה.
2) בית הדגל פינת רח' הנביאים.
3) כיכר מנורה.

התחבורה מיוחדת מגוש דן תצא: מפתח תקוה ע"י בקהכנ"ס הגדול רח' חובבי ציון בשעה 1.30

מבני ברק — גן ורשא בשעה 2.00

יוצאי הישיבה הק' אשר מפאת אי ידיעת כתובותיהם לא קבלו הזמנות — מוזמנים בזה אישית

מרכז אגודת ישראל

ירושלים ת"ו

במוצאי שמחת תורה תשל"ו, אחרי ההקפות השניות, בשעה 7.30 תתקיים אי"ה בככר השבת, גאולה

עצרת חג

בהשתתפות כל באי ומתפללי בתי הכנסת מירושלים ופרבריה בראשות הרבנים, מורי הוראה, גבאי בתי הכנסת וראשי הצבור

דברי ברכה ע"י ראשי אגודת ישראל

ריקודים בליווי התזמורת הירושלמית "החדווה" ושירי מקהלות

תכנית מגוונת

שישו ושמחו בשמחת התורה!

בברכת מועדים לשמחה

הועדה המארגנת

כל מהלך העצרת ישודר ברמקולים לכל פנות הככר

— נשים מתרכזות אך ורק בשכונת בתי ורשא —

הקהל מתבקש לציית להוראות הסדרנים.

مكتبة الأصل

הד היום

ניתוח נוסף בגוף מצולק

ב״ה. בשעה שנכתבים דברים אלה יושבת הממשלה לדיון בקיצוצים כלכליים חדשים. המגמה היא: לכסות את הגרעון הצפוי בתקציב הממשלה בסכום של חמשה מליארד לירות ולהקפיץ את הגרעון ביתרות מטבע חוץ שהגיע לשיעורים מבהילים. מוקדם עוד להעריך את משמעות הצעדים החדשים שיהיו ידועים לצבור רק כאשר יגיע העתון לידי הקוראים.

אף על פי כן מיותר לומר כבר בשלב זה, שעצם הדבר שהממשלה נאלצת להעלות מחדש את הכלכלה על שלחן הניתוחים בתכיפות כזאת, מעידה על כשלון התוכניות והתקוות שהתוכניות הכלכליות האחרונות יבריאו את המשק תתאכזבנה. עובדה זו אינה מדברת בנכותה של הממשלה אשר בזבזה את האמון והאחריות והתמיכה שנתן לה הצבור, והמציפה להכנע להביעות הדרשות של קבוצות לחץ, מבלי שיהיה בה האומץ לעמוד בפרץ.

כל ניתוח כזה מכאיב צלקות בגוף הכלכלי, ככל שמתרבים הצ־לקות כך מתמעט כוחו להתגבר על הסיכונים ועל הסיבוכים שמתלווים לו. מבעי גם, שכל הרגיל הדר בסוג זה, מקטין את מדת האימון והתמיכה שהציבור מוכן להעניק לממשלה, כאשר זו תובעת ממנו קרבנות לעתים קרובות כל כך.

הציבור יוסיף עתה לתבוע ביתר תוקף מוסרי שהממשלה תתפש דרכים לקצץ את הגרעון בתקציב, לא רק על ידי הטלת עומס חדש על הציבור במסים ובהתייקרויות, כי אם בראש ובראשונה לקצץ באופן דראסטי ביותר את ההוצאות שלה, לפני שהיא באה לתבוע מן הצבור את מה שאינה מקיימת בעצמה.

פגישת אלון—גרומיקו

ב״ה. פגישת שרי החוץ של ברית המועצות וישראל, היותה לסנסציה בינלאומית ממדרגה ראשונה. פגישה בדרג כזה לא התקיימה כבר מזה שנים ולכן מעוררת סקרנות גדולה. לדעת, אם יש לראותה כפריצת דרך חדשה.

אין אנו יודעים מה הן התקוות הגדולות שתולה שר החוץ של מדינת ישראל בפגישה זו, שהוא תולה לה. האמנם מאמין שבפגישה בת שלוש שעות עשויה לאחות את הקרעים בין שתי המדינות, ואם שאלת חידוש היחסים הדיפלומטיים עם הסובייטים, היא הבעייה המטרידה עכשיו את ישראל, או, שמא מאמין מר אלון שהסובייטים מוכנים, דוקא עתה, לתרום לייצוב השלום באיזור? בשעה שהסוביי־טים מנסים בכל כוח לחבל בהסכם על הסדר ביניים, כהושג בין ישראל למצרים באמצעות ארצות הברית, כאשר הם מנסים להיאחז בציפורניהם במאחז שלהם בסוריה, אפילו במחיר קרע בעולם הערבי.

לא היינו מעיזים להטיל חשד שהצד הסנסציוני בפגישה הדרמטית הוא שהניע את שר החוץ של ישראל לבקש פגישה זו עם עמיתו הסובייטי, אולם אנו מתקשים למצוא נקודה חיובית בפגישה זו.

הקשר יחסים דיפלומטיים בין ברית המועצות וישראל, פגם בסובייטים יותר מאשר בישראל. קשה גם להניח שהניסיון לשפר את היחסים עם מעצמה זו, היא מן הדברים המשרתים את האינטרס האמ־ריקאי באזור, שישראל השתלבה בו ביתר הקפה ושאת עם ההסכם האחרון, הסכם שארצות הברית ממלאת בו תפקיד פעיל לא רק בהשג־תו כי אם גם בביצועו. האמנם עשויה פגישה זו לשפר את מעמדה של ישראל בעיני הקונגרס של ארה״ב, שעליו נתון עתה ההסדר לשבט או לחסד.

דרושה הבהרה על הסיבות הגורמים והמטרות שהניעו את מר אלון לקיים פגישה זו דוקא עתה.

דרושה תגובה תקיפה יותר

ב״ה. התגובות של פקידים במשרד הדתות, על המפע המחודש של הדיסקפטה הישראלית במנין פסולי החיתון, היא תוודות סדי, והיה בלו יותר נפיוך להתחמק מאשר להעמיד דברים על היתכם.

אולי גרם לכך העדרו של שר הדתות מן הארץ בהתגלע הריב.

קיומן של רשימות פסולי חיתון או כאלה הטעונים עוד בירור, הן מעשה לגיטימי. אין כל טעם להסתיר את קיומן, ולוא רק לשם הכסים. הרשויות הרבנויות העוסקות ברישום נישואין, היו מועלות בתפקידן, אילולא ניהלו כרטסת של פסולי חיתון. רב רושם נישואין חייב לבדוק שבע בדיקות ושבע חקירות כל אדם שנרשם לנישואין, אם הן תפסות על פי הלכה, אם אינם עשויים לאמלל משפחות ל־אורך ימים. רב רושם נישואין איננו רק פקיד רישום הממלא טפסים על פי הצהרות האורח בלבד.

העובדה שתעודת הזיהוי הממשלתית לוקה בפגמים מרובים, היא עשתה את רשימות פסולי החיתון להכרח, גם אם קודם לכן היה בהן צורך חיוני. אין כל מקום להתבייש בקיומן. את מנת הבושה צריכים לספוג אלה שמבקשים להכשיל את הרבנים בתפקידם, אלה צריכים לתת את הדין על נסיונות אונאה.

הממשלה שהוזדרזה להזדקק לסערה המלאכותית, שגרמו מעלי גירה, התהרים אל הנושא על פי מחזור עונתי. על פי החוק הקיים במדינה, על פי המצב העובדתי בחברה הישראלית נעשו מה שקרוי "הרשימות השחורות" הכרח שאין מנוס מהן, גם אם הן משמשות נושא לשיסוי והסתה של גורמים שמאלניים המחפשים לעצמם ענין לענות בו (תרתי משמע) את כלל ישראל בשעה שהוא נתון במאבק על עצם קיומו.

ועדת הסנט דורשת מידע על ההתחיבויות החשאיות של ארה״ב

הסטייטדיפרטמנט מודאג בשל העיכובים הנגרמים ע״י הקונגרס בדיונים בהצעה לשגר טכנאים למזרח התיכון ✶ סיסקו: היינו רוצים לראות פעולה מהירה מצד הקונגרס

וואשינגטון — הועדה לחוץ של הסנט הודיעה ביום ה' לשר החוץ הנרי קיסינג'ר, שבכוונתה לראות את ההתחייבויות החשאיות [illegible] ישראל לפני שהיא תאשר את שיגורם של טכנאים אמריקנים לסיני [illegible].

מקורות של הועדה גילו, כי קיסינג'ר הוזמן להופיע בפני הועדה בישיבה סגורה שתהיה ביום ה' בצהרים כדי לדון בנושא.

עוזר שר החוץ האמריקני ג'וזף סיסקו מסר את עמדת הועדה לקיסינג'ר לאחר שהופיע בפניה בישיבה סגורה ביום ה' לפני הצהרים.

סיסקו אמר, כי הסטייטדיפרטמנט מודאג בשל העיכובים הנגרמים ע״י הקונגרס בדיונים בהצעה לשגר את הטכנאים למזה״ת.

סיסקו אמר לכתבים בצאתו מן הישיבה: "ברור שהיינו רוצים לראות פעולה מהירה של הקונגרס".

הממשל מנסה עתה להכין יחד עם הועדה לקשרי חוץ הצהרות מפורטות לפרסום פומבי. אולם חברים אחדים בועדה לא הסכימו כי יהיה די בסיכום כזה.

רוב חברי הסנט ובית הנבחרים גם יחד תומכים כנראה בתוכנית לשגר הטכנאים לתחנות המעקב בסיני, אבל מרבית חברי הועדה לקשרי חוץ הודיעו על פי דיווחים לאשר הצבעה זו עד אשר כל ההצהרות בשלימותן יפור־סמו.

בניתוח כי הועדה תבקש פגישה נוספת עם שר החוץ הנרי קיסינג'ר ופקידים בכירים אחרים לפני שתבוא לידי החלטה.

מבחינה ההבטחות הלגיטימיות והזכויות של העם הפלסטינאי, לרבות הזכות להקים את מדינתו שלה. אלה הם, אמר השר היוגוסלבי, "תנאי יסוד כדי להבטחת צבאות ובטחון לכל העמים ולכל הארצות במזה״ת". (ע״ע).

אישיות מצרית: אספקת נשק מתוכננת לישראל — "פעולה נגד השלום"

קהיר — ידיד העיתונאים המצרי סעיד מאר״י, אמר ביום ה' כי אספקת נשק מתוכננת לישראל ע״י ארה״ב תהיה "פעולה נגד השלום" במזה״ת.

מאר״י דיבר בפני בכירים בעיריה, אשר עמדו בראש הפגנת תמיכה בנשיא סאדאת בקהיר.

עוד אמר מאר״י, כי הסכם הביניים "אינו מחייב אותנו בשום דבר כלפי ארה״ב".

עוד אמר מאר״י כי "החזית הסורית חייבת להבין, שבעיית הסכסוך עם ישראל לא תיפתר לעולם אלא באמ־צעות כוחות מזוינים". (יונייטד).

ולדהיים הגיש תקציב של 737 מיליון דולר

מרכז האו״ם — המזכיר הכללי של האו״ם קורט ולדהיים, הגיש תקציב של 737 מליון דולר לשנים 1976–77, ביום ה', גידול בשיעור 6.5 אחוזים בהוצאות המתוכננות של הארגון בשנתיים הקרובות.

ולדהיים הגיש את התקציב לועדת המינהל והתקציבים של העצרת הכללית בציינו, כי היו הוצאות נוספות לאחזקת כוח החירום של האו״ם במזה״ת, שגדלו והוצאתו יגדל כפי הנראה כתוצאה מהסכם ההפרדה בין מצרים לישראל. (יונייטד).

משקיפים בפריז: יתרונות להצעתו של קיסינג'ר

השאלה: האם תאחז מוסקבה בהזדמנות

פאריס — משקיפים כי בפריס סבורים כי הצעתו של קיסינג'ר לקיום ועידה כללית של המעוניינים בעניני המזרח, שהושמעה על ידי שר החוץ האמריקאי הנרי קיסינג'ר בעצרת האו״ם, טומנת בחובה יתרונות רבים.

✶ הצעה זו מאפשרת לבריה״מ לה־דר לדרך ההסדר הדיפלומטי, ש־ממנה נדחקה הצידה על ידי מדיניות ל־צד אחר שבהצעה על ידי האמריקנים.

✶ ההצעה מאפשרת "דו שיח" ש־ילבש כפי הנראה צורה דמוקרטית ביותר לכל המדינות המעוניינות, ל־אור העובדה שאש״פ אינה מדינה, תהי היא שוללת השתתפות הפלש־תינאים. נוסחה זו תמצא אולי חן ב־עיני ישראל, שאינה מעוניינת להשת־תף בועידת ז'נבה, שבה יופיע גם ערפאת. יתר על כן, נוסחה זו תעניין אולי גם את המלך חוסיין, שמאז ועידת הפיסגה הערבית ברבאט באוק־טובר 1974 אין לו כל סיבה להתלהב מועידת ז'נבה, כל עוד לא הוסר ממנו שאש״פ הוא הגוף ה־מוסמך להידון בגורל הגדה המערבית.

✶ בין הסעור בכוונה הצעה אמ־ריקנית זו שהסכם המצרי–ישראלי אינו אלא צעד ראשון בדרך לקביעת הסדר שלום במזה״ת וכי ארה״ב פתוחה לדון בהצעה שובה.

עתה עבר הכדור לתחנה הסובייטית והשאלה הנשאלת היא, האם באמת תאחז מוסקבה בהזדמנות ותמלא שוב תפ־קיד פעיל בהבאת הסדר לכשבר.

ר״מ סוריה: מצרים שגתה שגיאה גדולה

דמשק — ראש ממשלת סוריה איובי אמר כי סו־ריה לא תסכים להסדר ביניים עם יש־ראל על בסיס אותם העקרונות שהית־רו בביצוע הסכם הביניים עם ישראל.

בנאום שלא מן המוכן של הפרלמנט הסורי אמר איובי שמצרים שגתה ש־גיאה גדולה וגרם לה הסכם גדולה בהתמכה על הסכם סיני. "ישראל היא המבצעת", אמר.

דברי איובי הם חלק ממערכה סו־רית רשמית נגד הסכם סיני.

בהתייחסו לידיעות כי בקרוב יפ־על קיסינג'ר למען הסכם ביניים ברמת הגולן אמר ראש הממשלה הסורי: "לא נסכים להסכם הפרדה כזאת ב־מחיר דומה לזה ששילמה מצרים, א־פילו תוחזר לנו רמת הגולן כולה".

,,אספקת טילי נ. ט. מצמצמת את סכנת המלחמה במזה״ת״

בון — אם יצוידו ישראל וסוריה בטיל האנטי־טנקי מדגם "מילאן", הי־פחת הסכנה של סכסוך מזוין במזרח התיכון — דברים אלה נאמרו ע״י פרופ' לודוויג בלקוב, העומד בראש קבוצת המפעלים "מסרשמיט־בלקוב־בלוהם" ונתמכו ע״י חבר הגרל הכל־כלה של המפלגה הסוציאל־דמוקרטית, פטר וירך.

הדברים נאמרו בישיבת הועדה, ש־דנה בצמצום ההגבלות על מכירות נשק ל"אזורי מתיחות".

הטיל "מילאן" הוא הדור שני ומיוצר ע״י מפעלי בלקוב. (ע״ר).

יוגוסלביה מחשיבה את הסכם הביניים

מרכז האו״ם — שר החוץ היוגו־סלבי, מילוש מיניץ הגדיר ביום ד' את הסכם הביניים בסיני כ"התפתחות חשובה העשויה להיות שלב חדש בד־רך לכינון שלום צודק ורציני".

השר היוגוסלבי הזהיר אמנם — את התנועה בדרך להסכם כולל על יסוד נסיגת ישראל מכל השטחים ה־כבושים מאז ה־5 ביוני 1967 ועל יסוד

בריטניה תפיק רווחים מקידוחי הנפט בים הצפוני

לונדון — בריטניה תפיק רווחים מבארות הנפט שלה בים הצפוני תוך שנתיים, על אף העובדה שעתה היא מוציאה סכומים גדולים לפיתוח שדות הנפט והוצאה זו מהווה מעמסה קשה על מאזן התשלומים שלה — זאת אמ־רו אמש מומחי נפט.

לפי אומדן תחסוך בריטניה כבר השנה סכום 90 מיליון לירות שטר־לינג בעקבות הזרמת הנפט מהים ה־צפוני והחל משנת 1977 יש לצפות לעודף במאזן ההוצאות וההכנסות ב־קשר עם ההצדרות בקרבת חופיה של המדינה.

חברה פיננסית הכינה אומדן, ה־מראה כי בשנה הבאה יש לצפות עוד לגרעון של 150 מיליון לישי״ם בקשר עם ההשקעות בשדות הנפט, אך ב־1977 יגיע הרווח ל־800 מיליון לישי״ם. לדעת חברה זו עודף ההכ־נסות על ההוצאות יסתכם ב־3,700 מיליון לישי״ם ב־1980. (ע״ר).

הנשיא פורד על הסכנה בתלות אמריקנית ביבוא נפט

אוקלאהומה סיטי — הנשיא פורד אמר כאן אתמול כי התלות במקורות נפט מבחוץ מסכן את התפקוד הכלכלי ה־אמריקאי ומעמיד אף את בטחונה ב־סכנה של תלות באחרים.

הנשיא שפתח את היריד השנתי של מדינת אוקלאהומה, אמר כי האתגר הדחוף העומד כיום בפני ארה״ב הוא "להבטיח כי נייצר אנרגיה בכמות הדרושה לגידול הצרכים שלנו".

במתחו ביקורת על כשלון הקונגרס באי־הגבלת תכנית אנרגיה כוללת, אמר הנשיא, כי "חוסר מעש זה מעכב את הרחבת הייצור בבית ומגדיל את תלו־תנו בנפט מבחוץ".

בוואשינגטון אמר שר החוץ הנרי קיסינג'ר כי במקרה של מלחמה נוס־פת במזה״ת צפוי אמברגו נוסף על הנפט. אולם הוא אמר, בתשובה לשאלת סינאטור אדוארד קנדי, כי "ה־הסכם בסיני נותן לנו זמן לעבוד לק־ראת הסדר כולל. סכנת הניצול של הנפט כיום כנשק התרחקה".

סינאטור קנדי מתח ביקורת על ה־מס בגובה של שני דולר לחבית, ש־הטיל הנשיא פורד על נפט מיובא, באומרו, כי הדבר עשוי להביא את מפיקות הנפט למחשבה שארה״ב מסו־גלת לשלם מחירי נפט יותר גבוהים.

לעומת זאת הגן קיסינג'ר על ה־היטל, באומרו כי הוא דרוש על מנת לצמצם את תלות ארה״ב בנפט מבחוץ. (ע״ר, יונייטד, ע״ע).

יהודי פאריז הפגינו למען יהודי ברית המועצות

פאריס — 20 אלף איש הפ־גינו אתמול בפריס למען יהודי בריה״מ.

ההפגנה אורגנה ע״י מועצת המוס־דות היהודיים בצרפת, במסגרת יום הסולידריות עם יהודי בריה״מ.

בין המפגינים היה הרב הראשי של פריס מאיר זאיס וכן שלושה בני מש־פחת רוטשילד.

ההפגנה צעדה מכיכר הרפובליקה אל כיכר הבסטיליה, והמפגינים התפזרו ל־אחר שהשמיעו שיר בעברית. לא נמ־סר על שום תקריות.

בהפגנה מקבילה במרסיי השתת־פו 3000 איש. כן התקיימו מצעדי סו־לידריות דומים בליאון, ניצה, שטרס־בורג, ליל וטולוז.

קיסינג'ר מזהיר מפני עליה נוספת של מחירי הדלק

אורלנדו, פלורידה — שר החוץ האמ־ריקאי הנרי קיסינג'ר הזהיר את המדינות המפיקות נפט באומרו כי העלאה נוספת של המחירים תפגע קשה בתעשייה והיא עשויה להוביל לשיתוף פעולה מוג־בר בשוק האנרגיה.

בנאום שהשמיע בפני ועידת מושלי האיזור הדרומי ציין ד״ר קיסינג'ר כי עליית מחירי הנפט הגבירה גם את הח־ששות ברחבי תבל מפני אינפלציה מתמשכת ופגעה בצורה קשה ביותר בכ־לכלות המתפתחות.

בית המכס בנמל לוד הושבת 4 ש' ביום ו'

בית המכס בנמל התעופה בן גור־יון הושבת ביום ו' לפנה״צ ל־4 ש־עות בעקבות מחאה על מסירת הו־דעות פיטורים ל־5 עובדים ארעיים.

כתב עתי״ם בנמל התעופה מוסר, כי ביום ה' נמסרו הודעות פיטורים בעל־פה ל־5 איש העובדים בתפקידי מחסנאות בבית המכס בנמל הת־עופה. לפני כן הודיעה הנהלת המכס, כי עם העברת משרדי המכס למסוף המטענים (ממ״ן) יועברו רוב ה־עובדים לעבודות מחסנאות במסוף המטענים החדש. מתברר, כי כל העו־בדים יועברו לבד מ־5 אלה שקיבלו הודעות פיטורים.

ביום ו' בבוקר התייצבו 5 עובדים אלה לעבודה, הם סיפרו, שהם מ־טפלים בילדים ובעלי משפחות, וכי־צד יתכן, שעובדים קיבלו הודעות פיטורים בערב שמחת תורה. מאוחר יותר הצטרפו אליהם עובדים אחרים בבית המכס ויחד סגרו את שערי המחסנים ולא התירו להוציא סחורות.

סגן גובה המכס, מר י. פרוזי, התק־שר עם הנהלת המכס בירושלים וסי־כם, שמעמדם של 5 עובדים אלה יתב־רר מחדש.

לאחר קבלת תשובה זו פינו העוב־דים את השערים והעבודה חזרה ל־תיקונה. (ע)

בבגדיו של קרלו "לא נמצא אקדח או כלי נשק כל שהוא". קרלו לא הכ־ביר בפתק שלו כל שהוא.

נעצר צעיר לאחר שאיים על חיי הנשיא פורד

סן פרנסיסקו — צעיר נעצר היום לאחר כלה מלוב העיר, והואשם באיום על חיי הנשיא פורד, זמן קצר לפני שהנשיא הגיע למלון אשר בקר־בה מקום.

נמסר כי הצעיר רונלד קרלו, 24 כ־לל את האיום בפתק בכתב יד אותו הגיש לעובדי מלון סן פ־רנסיס.

הוא נעצר בחזית המלון ע״י אנשי השרות החשאי וקציני משטרת סן פרנסיסקו 7 דקות לפני שפורד הגיע למלון. האיש המרוחק 2 גושי בניינים משם. פורד בא לשאת נאום בכנס של מנהיגי איגוד פועלים.

בתוכן המדוייק של הפתק לא נמסר לפירסום, אולם נודע מהשרות החשאי כי "יהיה זה איום על חיי הנשיא פורד".

נציג עירק באו״ם קורא לגירוש ישראל

ישראל ויתרה על תשובתה לעיראק

מרכז האו״ם — מקורות ישראליים אמרו שישראל לא ביקשה את זכות התשובה לעירק בעת הויכוח בעצרת הכללית, מאחר שהיא לא רצתה לרדת לדרגה של ההתקפות האישיות של הנציג העירקי.

לפני כן קרא שר החוץ העירקי, ד״ר סעדון חמדי, לגרש ישראל מן האומות המאוחדות. בלכך זה, אמר השר העירקי, תתקן הקהילה הבינ־לאומית את הטעות של העצרת הכ־ללית בשנת 1947, כאשר הצביעה לט־ובת חלוקת ארץ ישראל.

שגריר ישראל באו״ם, חיים הרצוג, אמר לאחר מכן לכתבים: "לא רוזרנות כבר עירק, המבצעת הוצאות להורג בפומבי בכיכר המרכזית של בגדד, יכולה ללמד מדינה דמוקרטית חופ־שית כגון ישראל מה היא המוסריות. מן הראוי להזכיר, כי מן הקהילה היהודית העתיקה בעירק, אשר מנתה 160 אלף, כמעט שלא נותר עם איש היום". (עסט״א).

עירק: גירוש ישראל מהאו״ם — דרך להסדר

שר החוץ העירקי סעדון חמאדי אמר כי גירוש ישראל מן האו״ם "יהיה הגישה הנבונה" לקראת ההסדר הרצוי של הבעיה הפלשתינית.

החלטות האו״ם, למרות חשיבותן בשלעצמן אינן מספיקות כדי לתקן מצב המאיים על השלום והבטחון הבינלאומי.

"החלטות אלה חייבות להיות מלוות בפעולות שיעברו למימושן", — אמר. "לכן יהיה יישום הוראות האמנה ביחס לישראל, לרבות גירושה מן האו״ם, הגישה הנבונה לקראת ההסדר הרצוי של הבעיה, ובעשותה כך תעשה ה־קהילה הבינלאומית צעד חיובי לק־ראת תיקון הטעות שנעשתה". הוא אמר עוד כי מנוי וגמור עם עירק להמשיך במאבק, יחד עם העם הפ־לשתינאי והאומה הערבית, "כדי לשח־רר את ארצות ערב מתוקפנות ציונית ולהחזיר לעם הפלשתינאי את זכ־ויותיו המלאות". (ע״ר).

קנדה רואה בהצעת קיסינג'ר — הכנה לז'נבה

מרכז האו״ם — אלן מקאי־צ'ן, המזכיר הקנדי לעניני חוץ אמר ביום ב' כי הצעת שר החוץ האמ־ריקאי הנרי קיסינג'ר לערוך שיחות בלתי פורמליות על המזה״ת, תהיה יעילה, אם שיחות אלה יעזרו כ־הכנה לחידוש ועידת ז'נבה.

"אינני בטוח שאני מבין על מה הוא חשב כאשר דיבר על פגישות בלתי פורמליות אך אם הן יתחשבו כהכנה לועידת ז'נבה, אזי יהיו מע־שה מועיל מאוד" אמר. "כל דרך ש־תוביל להסדר ראויה לעיון" הוסיף ואמר נציג קנדה. (יונייט)

קלהאהן מברך על המגעים בין בריה״מ לישראל

ניו יורק — שר החוץ הבריטי ג'יי־מס קלהאן אמר ביום ה' כי מגעים ישירים בין מקירים סובייטיים וישר־אליים עשויים לפתוח נתיבים חד־שים אל הסדר שלום במזה״ת.

קלהאן אמר דברים אלה במסיבת עתונאים שקיים יום לאחר שנודע על פגישת שר החוץ יגאל אלון עם עמי־תו הסובייטי אנדריי גרומיקו בניו־יורק.

קלהאן ציין, שלמוסקבה יש השפעה על כמה ארצות במזה״ת, שמדינה אחרת — לרבות ארה״ב — אין להן את אותה השפעה. (יונייט).

הרצוג: נציגי אפריקה באו״ם מתנגדים להכתבה מצד הערבים

רבים מהם מביעים חרטה על ניתוק היחסים עם ישראל ✶ התפכחות באו״ם לגבי הקיצוניות של אש״פ ושל הסורים ✶ אזהרה מפני אשליה שלא תהיה שטנה לישראל עוד

שגריר ישראל באו״ם חיים הרצוג אמר, כי ניתן להבחין היום בהתקו־ממות של נציגים אפריקנים נגד צי־ות להכתבה מצד הערבים, ורבים מהם מביעים חרטה על ניתוק היחסים עם ישראל.

בראיון שנתן בניו־יורק אמר מר הרצוג, כי לאחרונה מורגש שינוי ב־אוירה באו״ם לגבי ישראל. הדבר בא לביטוי ביחסים התקינים של חברי משלחתנו עם שרי חוץ ונציגים ממ־דינות אפריקאיות, ולא רק מאחורי הקלעים אלא אף באופן הגלוי, ברוש גלי ובפני נציגים ערביים. אמנם, כל אחד מנציגים אלו מסביר מדוע קשה עתה לחדש את היחסים עם ישראל, אולם הנימה והאוירה בהחלט שונות.

"יש קצת התפכחות באו״ם לגבי הקיצוניות של אש״פ ושל הסורים. קצת נמאס לנציגים מזה ואני חושב שהם התעייפו במקצת מן ההתקפות ההדדיות, כמו שיש גם רתיעה למשל מן המאבקים בין סין וברית״מ. קיימת נטייה, גוברת, דוקא הדרות למדינות העולם השלישי, להתרבות כלשהי בכל מקום. לכן נוח לנו הישראלים היום, כאשר באים לעצרת, בעידן של ביצוע הסכם הביניים עם מצרים".

מר הרצוג הוסיף, כי הכל מבחינים שכאשר הקיצונים תוקפים את ישראל הם מתכוונים למעשה כלפי מצרים.

עם זאת הזהיר השגריר בפני ה־אשליה, כאילו אנו עומדים לצאת מן העצרת הנוכחית בלי כל השנאה וה־שטנה שסימלה את כל החלטות או״ם בשנים עברו. הוא ציין, כי הימים הראשונים בעצרת היו שקטים מהם ששיער, אבל יש לזכור כי זו לא היתה עצרת רגילה כי אם מושב מיוחד שהוקדש בעיקר לחיפוש מש־טר כלכלי חדש בעולם, ומטבע ה־דברים לא רצו לעסוק בבעיות מקו־מיות ואזוריות אלא בבעיות הכלכ־ליות המעיקות על העולם. זו היתה עצרת שבה הגיעו לקונצנזוס בין ה־עולם השלישי והעולם המערבי.

מר הרצוג אמר עוד, כי למרות שהועידות בקמפלה ולימה דחו את ה־הצעה להשעיית ישראל מהאו״ם, אין לשכוח שההחלטות ועידות אלו הן אי־מות ומהוות למעשה מכלול גדול של אנטישמיות מרוכזת, כולל התקפה על דת ישראל. — ואין הרבה תקדימים לכך. "אנו חייבים להלחם נגד הנימה האנטי־ציונית והאנטי־יהודית הזאת" אני התוולתי בכך", השגריר הוסיף, כי רוב הנציגים שהצביעו בעד הח־לטות אלו לא היו ערים למה שהצביעו, כי הטקסט היה נכתב ע״י אש״פ והרשמתם היתה שהיות והורידו את ישראל מן התנהייה בנושא ההשעיה — מותר להם להמשיך ולבאות אותו שתה". מר הרצוג קרא לעבור להת־קפת־נגד מתוכננת בכל נושאי הפג־נות היהודית.

אשר להשתתפות נציגי אש״פ בעצ־רת הקרובה אמר מר הרצוג כי זוהי שאלה משפטית שגורלה יוכרע למעשה בהתאם להחלפת הנשיא החודש מן באשר לליטנאם. השגריר הוסיף, כי מה שקרה לפני שנה עם הופעתו של ערפאת בעצרת לא יקרה שוב — אם נדע לנהל את מעשינו, לדבריו. כבר מורגש משהו באוירי האו״ם ואין ספק שאש״פ ימצא עצמו עם הלובים וה־סורים אבל לאו דוקא במייצגים של האומה הערבית.

מאידך, גם אפשרות השעייתנו מה־או״ם טרם נפלה, וגם העובדה ש־נציג לוב נכנס "בכוח" ונמצא בהשוואה האמנות של האו״ם אינה מבשרת טו־בות. (ע).

סיכויים טובים לייצוא הדרים בעונה הקרובה

תחזית יצוא ההדרים השנה היא אופטימית, ויש סיכויים להגדלת ה־יצוא וקבלת מחירים טובים יותר ב־שוקי אירופה — אמרו ביום א' במ־סיבת עתונאים כתיש מר פנחס דוד, יו״ר מועצת המגדלים של "תנובה אקספורט" ומר יוסף דינר, המנהל ה־כללי של המועצה.

אומדן היבולים לשנה הנוכחית הוא כאשתקד, אך מצפים להגדיל את היצוא ב־3 מיליון תיבות ולהגיע ליי־צוא של 50 מיליון תיבות. מצפים להכנסה של כ־190 מיליון דולר, לעו־מת 170 מיליון דולר שנתקבלו אש־תקד.

כ־70 אחוז מכלל היצוא ישווקו לאירופה וכ־30 אחוז למזרח אירופה, למזרח הרחוק וכן לארה״ב וקנדה. עושים מאמצים להגביר את היצוא של הדרים ליפאן ולארה״ב.

הדוברים אמרו כי אי אפשר לקיים רווחיות בענף אם מייצאים רק כמות־צית מן היבול והיתרה נמכרת במ־חירי הפסד לתעשיה — הם אמרו כי השנה התירו לכל פרדסן למכור את עודפי ההדרים, שלא התאימו ליצוא, לתעשיה במחיר ישיר והמגדלים ש־ישיב בעצמם.

יוגוסלביה מהדקת קשריה עם ירדן

רבת עמון — יוגוסלביה הביעה את רצונה לבסס ולפתח יחסי ידידות עם ירדן, נמסר כאן ביום ג'.

הודעה רשמית מסרה כי ראש ה־ממשלה סעיד ריפאי קיבל אתמול מכתב מעמיתו היוגוסלבי באמצעות שגריר יוגוסלביה ברבת עמון.

המכתב גם הזמין את ראש ממ־שלת ירדן, וסעיד ריפאי ייענה להז־מנה. (יונייט)

מבקרים מלבנון מאריכים את השהות בגדה

מבקרי קיץ שבאו מלבנון לבקר ק־רובים וידידים ביהודה ושומרון, פנו באחרונה למושל הצבאי להאריך את תקופת שהותם כאן עד שיתבהר ה־מצב בלבנון.

כתב עתי״ם מוסר כי בין המבקשים נמצאים סטודנטים באוניברסיטה ביר־זית, משפחות פלשתינאיות המתגו־ררות בבירות מאז 1948 ואף אזרחים לבנונים.

אזרח הגיש בג״ץ בענין פעולות צור

תובע מאישים לקנוס את צור על פעולותיו

לבית המשפט הגבוה לצדק בירושלים הוגשה עתירה המבקשת להורות לראש הממשלה, שרי האוצר, המשפטים והמשטרה והיועץ המשפ־טי לממשלה להגיש תביעה אזרחית נגד מיכאל צור להחזרת הכספים שגזל.

העתירה הוגשה ע״י תושב הרצ־ליה, שמואל חייק, באמצעות פרקליטו עו״ד א. בוריון, כי נפגע אישית מן העבירות, שביצע מיכאל צור, בשל כך שהוא חייב ב־תשלום מיסים כבדים יותר בגלל מעילות כספים מחברות צבוריות והאוצר, וכן בגלל היותו בעל מניות בחברת צים, אשר שערי מניותיה ירדו בעקבות גניבת כספים מן החב־רה.

להלופין מבקש העותר, כי בית ה־משפט יורה לשרים וליועץ המשפטי לממשלה להוציא את רכושו של מר מיכאל צור בהתאם לסמכויות המסורות להם על פי בית דין.

בנימוקי העתירה אומר חייק, כי על הידוע לו יש למר מיכאל צור רכוש הנאמד בעשרות מליוני לירות יש־ראליות.

אל העתירה מצורף מכתב של ה־יועץ המשפטי לממשלה פרופ' אהרן ברק, היום השונה על מכתב באו־תו נושא, ששלח אליו העותר לפני שפנה לבג״ץ. במכתב זה נאמר, כי הבעיה אותה מעורר העותר אינה תשנושה כלל ועיקר, ואני מטפל בה מתוך רצון להגן על אינטרסים של ה־מדינה".

מר חייק אמר לכתב עתי״ם כי ב־כוונתו להביא להליכים כמו אלה, ש־ננקטו נגד המבריח בנק אייז בריטניה יהושע בן ציון, אשר נקנס ב־35 מי־ליון לירות בשל האשמות שנמצא אשם בהם.

העתירה תידון בפני אחד משופטי בית המשפט העליון הד״ר משה עציוני. (ע)

ד״ר שטרן יוכל לערער בבית דין סובייטי עליון

ניו־יורק — בית הדין הס־ובייטי העליון נאות לשמוע ער־עור של ד״ר מיכאל שטרן, הרופא היהודי מאוקראינה שנידון ל־8 ש־נות מאסר — כך נודע לועדה למען יהודי בריה״מ בלונג־איילנד.

יו״ר הועדה איבן וייסמן מסרה, כי בנו של ד״ר שטרן, ד״ר אוגוסט שטרן הגיש את הערעור, מסר לה על כך בשיחה טלפונית.

אוגוסט שטרן הביע תקוה כי ב־עקבות הערעור יוכל להגיע למסקנה אחת, בלבד והיא שבית הדין העליון שנה מהרשיע את אביו.

סאדאת מספר בזכרונותיו, שיצאו בספר:

מצרים היתה "שסועה ואבודה" בעת מות נאצר

תוקף את ברית המועצות על נסיונה לכפות את מדיניותה על מצרים ועל שאין היא מספקת נשק למלחמה בישראל ✶ הספר נכתב על ידי עתונאי [illegible]

קאהיר — נשיא מצרים אנואר סאדאת כותב בזכרונותיו שנתפרסמו כאן, כי מצרים היתה "אבודה ושסועה" כאשר קיבל לידיו את השלטון בעקבות מותו של הנשיא גמאל עבד אל נאצר, לפני חמש שנים.

כן כתב, כי הפקיד הראשון בהיותו נשיא המדינה היה לחסל "מרכזי כוח סותרים שביקשו להפיל את הממשל, ובשימוש השני היתה "לוותר על המומחים הסובייטים".

החלק הראשון של הזכרונות התפרסם בעתון הרשמי־למחצה "אל אהראם".

במבוא לזכרונות כתב סאדאת, שכאשר עלה לשלטון "היתה המדינה שסועה, המשטר היה מפוצל בין כוחות סותרים, וישראל עלתה למעשה על גרוננו".

סאדאת שירטט את מצוקתה של מצרים ביום בו מת נאצר ב־28 בספטמבר 1970, בזכרונות שהוקלטו על סלילים בקולו הוא. סליל ההקלטה שהועבר פורסם היום ב"אל אהראם", הוא אחד מ־10 שכבר הקליט אותם הנשיא.

בלשון חריפה, תקף סאדאת במקובל את בריה״מ על שהיא מנסה לכפות את מדיניותה על מצרים ועל שאין היא מספקת לה די נשק בסכסוכה עם ישראל.

סאדאת הבהיר כי גירושם של יותר מ־15 אלף יועצים ומומחים סובייטים ביולי 1972 לא היה צעד פתאומי.

"משך חדשים רבים הייתי שרוי במצב היסוסים וחשבון נפש לפני שקיבלתי החלטה זו. כצעדים וזיקה לידידותה של בריה״מ, הרהרתי, האם אצליח לשנות את הבנין והתנאים של ידידות זו ובכו בזמן לקיים את הידידות זו".

"אולם חוש הפטריוטיות שלי כמצרי היה חזק מהיסוסיי" — הוא הוסיף, "לא יכולתי להיות בן נאמן למצרים בלי לפעול למען מלחמה נגד ישראל, אשר ישבה על אדמתנו המצרית".

הוא ציין, כי הורה לאנשי הצבא הסובייטים לצאת ממצרים, כדי שיהיה חופשי לקבל החלטה בדבר פתיחת מלחמה נגד ישראל באוקטובר 1973.

סאדאת ציין כי הוא תיכנן את הדפסת זכרונותיו המוקלטים בספר, אשר יהיה "משהו קרוב ליומן אישי".

"אל אהראם" כתב, כי קיבל היתר מסאדאת להדפיס חלק קטן מן הזכרונות, לרגל יום השנה ה־5 למותו של נאצר, שיחול היום.

סאדאת עומד לשאת נאום לאומה לרגל מאורע זה.

סאדאת הדגיש, כי הקליט את זכרונותיו על סלילים, אבל בכל זאת לא יפרסם עובדות מסויימות, מטעמים מדיניים. הוא הדגיש כי לא יוכל למסור כל הפרטים של הרקע הרגיש מאוד של נוכחות המומחים הסובייטים במצרים, אולם כל ההתפתחויות הללו הוקלטו.

כן אמר כי יש הקלטות אחרות שתוכנם לא יפורסם, למען ארצות אחרות.

המשך הזכרונות יפורסם ב"אל אהראם".

במוסקבה נמסר, כי הוצאת הספרים הממלכתית הסובייטית הוציאה לאור ספר על חייו ופועלו של נאצר לרגל יום השנה ה־5 למותו.

הספר, מן הסידרה "חייהם של אישים דגולים", נכתב על ידי העתונאי הסובייטי אנאטולי אגאריצב.

סוכנות "טאס" מסרה כי המחבר מבליט את תפקידו ומקומו של נאצר בהיסטוריה המצרית בת זמננו, ומדגיש "את התכונות העיקריות של פטריוט גדול זה: אהבתו לארצו, מסירותו לאידיאל של עצמאות, חירות וקידמה, למרכזו הגדולה, אומץ לבו ועבודתו". (יונייטד, ע״ר, ע״ע).

שר הנפט של סעודיה:

לא נסכים להעלאה של יותר מ־5 אחוזים

לונדון — השייך זאכי ימאני, שר הנפט של סעודיה, הבהיר ביום ה' בקרב בלונדון, כי אינו מוכן "להעלאה מחיר הנפט בשער העולמי על 5 אחוזים".

שר הנפט דיבר באזני עתונאים אשר ציפו לו לפני בנין השגרירות הסעודית בלונדון.

ימאני אמר: "אנו מודעים בהחלט לבעיות שלכם במערב ונעשה כמיטב יכולתנו כדי לעזור לכם".

לאחר מכן המריא ימאני בחזרה לוינה, שם יוסיף להשתתף בועידת שרי הנפט של מדינות אופ״ק.

השייך ימאני הכחיש כאילו עזב את ועידת אופ״ק במחאה על שלא קיבלו את עמדתו. הוא אמר: "לא יכולתי להתקשר עם ממשלתי מוינה".

ימאני אמר כי נועץ בממשלתו בשי־חה טלפונית מלונדון, בציינו "לא עזבתי את שיחות וינה".

עשרת אלפים הפגינו למען סאדאת בקהיר

קהיר — משאיות מלאות פלחים, שמספרם נאמד ב־10 אלפים, נסעו ביום ה' לעבר ארמון הנשיא תוך כדי השמעת סיסמאות בתמיכה במדיניותו של אנואר סאדאת במזה״ת.

המפגינים מילאו את הרחבה לפני ארמון עבדין, בהשמיעם סיסמאות כגון "אנו מברכים על מדיניות נשיאנו" ו"אנו אתך בדרך החרות, השח־רור והשלום".

הפגנה אחרת בתמיכת סאדאת נער־כה ע״י פועלים מול מעונו הכפרי של הנשיא בדלתה של הנילוס, במרחק 100 ק״מ צפונה לקהיר. (ע״ר).

שמים וארץ...

הרב משה שרר, מריארק

בראשיתה של השנה, בימים הנו־ראים, מופיע בתפלות מוטיב דומי־ננטי של מלכות שמים. המוטיב הזה מופיע במוסף־השני בהרבה מאוד מן התפלות ובשורה ארוכה של דינים. אך מהו, בעצם, מושג זה של "מל־כות שמים" ואל מה הוא קולע?

רעיון עמוק טמון במאמר הספרי: "עד שלא בא אברהם לא היה הקב"ה מלך אלא על השמים בלבד, ומשבא אברהם המליכו על השמים ועל הא־רץ" (ספרי, פ' האזינו).

בהתאם לדברי חז"ל, מלך הקב"ה עד אברהם אבינו על השמים, ואב־רהם אבינו הוא שהמליך את הקב"ה על הארץ.

וודאי שהקב"ה היה מלך העולם גם עד להופעת אברהם אבינו, וב־וודאי שגם עד להופעתו היו כאלה שהבינו, כי העולם האין־סופי על כל פלאיו, איננו מקרה. אבל אלו, בה־שגותיהם המוגבלות — סברו, כי אותו כוח עליון מוגבל רק ל"שמים", רק לספירות השמימיות. רק משבא אברהם, נתגלגלה לידו הזכות להמליך את הקב"ה "על השמים ועל הארץ", לקשור שמים וארץ תוך תודעת ה־רעיון והתודעה כי הארץ שהאדם מהלך עליה וחייו היומיומיים מאור־גנים ומסודרים על־ידי רצונו ותוקפו של אדון כל העולמים. אסור לו לאדם להגביל ולצמצם אלוקות רק לעניינים "שמי־מיים" אבסטרקטיים, אלא עליו לאפשר לה להיות הדורה בכל צעד ושעל על האדמה.

— * —

המושג של "מלכות שמים" יש לו עבורנו, בתקופות סוערות אלה ש־אנו עוברים, משמעות מאוד חשובה ועמוקה. עד כמה שלא יהא הדבר פ־רדוקסלי, הנה עובדה היא, שאפי־לו אנו, מאמינים בני מאמינים, מס־תגלים לא פעם בשני עולמות נפ־רדים, עולם של שמים ועולם של ארץ, כאילו היו אלה שתי רשויות מו־חות ונפרדות.

בהיותנו מוקפים עולם חילוני ש־סילק מעליו עול מלכות שמים, הרי לא רק שקיבלנו וספגנו את הטר־מינולוגיה החילונית, אלא שאנו גם מושפעים מכל צורת החשיבה של־הם. גם כאשר אנו אומרים כל יום ברעט: את "שמע ישראל" ומפגינים בכך את אמונתנו הבלתי־מעורערת במלכות שמים, הרי יש לא מעט מ־תוכנו עם נטיה לשכוח זאת כאשר מגיע הדבר לחיי היום־יום, או נכון יותר: כאשר מדובר בבעיות אר־ציות.

גם בחוגים שלנו מדברים על אר־רות קיסינגר ופורד, כאילו באמת בידיהם נמצא גורל העולם; כאילו באמת מכן בידיהם המפתח לפתרון העתיד של ארץ־ישראל, כאילו הם המגלגלים ומניעים את גלגלי ה־היסטוריה.

גישה דומה אימצנו לעצמנו כלפי כל הבעיות המעסיקות את האדם ב־ימינו, משבר כלכלי־עולמי, משבר האנרגיה, אנטישמיות — גם אלה נ־עשו עבודתו האלילים סגביים, כ־אילו כל אלה מתגלגלים ומתפתחים ל־בדם.

גם אנו, הבאים באמתחתנו, שוכחים לא פעם, שאנו, עם כל בעיותינו, ד־העולם על כל מאורעותיו ותהפוכו־תיו, זעזועיו ומשבריו, איננו אלא "כחומר ביד היוצר"; שכל "הכונ־רות", כל העימותים הפוליטיים או די־יונים הסודיים, אינם אלא תוצאה של רצון "הממליך מלכים ולו המלוכה".

כמה, איפוא, חשוב שיש לנו י־מים נוראים, שבהם אנו, בני אברהם אבינו, לומדים את הלקח המתאים כי תפקידנו הוא להמליך את רבש"ע גם על "הארץ", כפי שאמרנו בראש השנה: "ויאמר כל אשר נשמה באפו ה' אלקי ישראל מלך ומלכותו ב־כל משלה".

— * —

אין בכל השנה ימים שבהם אנו מתבודדים מן העולם הגדול כמו ב־חודש הראשון של השנה, חודש תש־רי, בימים הנוראים הבאים האחרים. בבית אלקים נהלך ברגש, ושם בבית אלקים, אנו מתייחדים עם רי־בון העולמים. אלא שאנו חייבים ל־דעת, כנושאי האידיאה של אברהם אבינו, כי "בית האלקים" אינו מו־גבל בשום אופן לקירות "השמי־מיים" של בית הכנסת ובית המדרש, וכך מלמדים אותנו חז"ל: "אתהלך לפני ה' בארצות החיים" (תהלים קטז, ט) — "אמר רב יהודה זה מקום שווקים" (ילקוט שמעוני, שם).

המדרש אומר לנו בבירור, כי אבן הבוחן האמיתית של "הליכה בדרך ה'", אינה דוקא לא בבית־הכנסת או בבית־המדרש, כפי שהשכל האנושי רוצה לקבוע — אלא "במקום שוו־קים", ברחוב, בשוק של החיים היומ־יומיים, בעימות הסתמכיך עם העולם המגושם.

אין זה קשה "להתהלך עם ה'" במ־קומות קדושים. פי אלף קשה הדבר, להמליך את הקב"ה גם בארץ — ב"שו־וקים"; לחוש בנוכחותו גם כאשר יוצאים לרחוב ולכל מקום שבו צ־ריך להתמודד עם נטיות ה"ארץ" מפור.

מהלך אמיתי לפני ה', הוא זה, ה־מסוגל להוכיח זאת גם "בארצות ה־חיים" — "במקום שווקים", במקום שבו עלולים לסטות בקלות השפעה זרה, במקום שבו נדמה כאילו האדם בעצמו הוא בעל־הבית, וכי כוחו ו־כושרו הם הקובעים את הצלחתו או כשלונו.

התביעה התוקפת ביותר ליהודי היא, איפוא, להפוך את "מקום השווקים" ל"בית אלקים", ולהחדיר את ק־דושת התורה לכל פינה של החי־ים.

כמה קולעת היתה אימרתו של הרב המפורסם מרישא, רבי אהרן לוין

חז"ל, שאמר פסוק על הפסוק: "כי ביתי בית תפלה יקרא לכל העמים" (ישעי' נו, ז), — שהבית היהודי צריך להיות בה סוג קדושה בכל פינותיו עד שכל העמים האחרים יהיו מכבים זאת כבית תפילה...

זהו המושג התורתי, שאצל היהודים אסור שתהיה מחיצה המבדילה בין שמים וארץ. יסוד דתנו הוא, כי אנו צריכים תמיד להיות בבחינה של "יש־מים וארעא נשקי אהדדי" (בבא בת־רא עד).

— * —

כלל ישראל עובר עתה תקופה קשה ביותר. בארץ־ישראל במתם זה לא מבטר הסכם שלב כל אחד בקר־בו. גורל היהודים ברוסיה מעורר על יותר ויותר מאחורי מסך הכוח־ענה מצמם לפעם. באמריקה, הרי כל המאמצים של ציבור תורתי עירני, משתוללת ההתבוללות במר מתול־שים. היהודי בנוער הולך מן האמו־נות, שוקע ביותר עם כולם בתהום המשבר הכלכלי השלטוניו.

ובתוך מצב זה של מבוכה ובלבול, צריכים אנו, ובמיוחד בימים של הש־בון הנפש; להבין מחדש מה שהפ־בין בשעתו אבינו אברהם, כי הי־שועה היהודית היא במסירות כל שיור וכל קורטוב של קיומנו לאדנותה של מלכות שמים. בכך טמונה לא רק הצלת כלל ישראל, אלא גם הצלת העולם, שברוב נפתוליו ומבוכותיו עומד על סף התהום.

אחד ממפרשי התורה המקודשים ב־יותר בדור האחרון, רבי שמשון רפאל הירש זצ"ל, מוצא את ייחודו של הי־הודי בפסוק: "ברוכים אתם לה' עושה שמים וארץ" (תהלים קטו, טו).

רש"ר הירש מתעכב על שתי נקו־דות הלמאי: כתוב ברוכים אתם לה' ולא מה', ולמה כתוב עושה ולא עשה, שהרי למעשי השמים כבר נב־ראה. הוא מפרש לכן את הפסוק באותה מקורי:

"ברוכים אתם לה' — אתם ה־יהודים ברוכים כאשר אתם עושים עבודה קדושה למען הרבש"ע: "עו־שה שמים וארץ" — כאשר אתם פו־עלים בהתמדה, ששמים וארץ יתאחדו ויתמזגו ביחד כדי מלכות שמים ג־דולה אחת.

זוהי משימתו הבלתי נפסקת של היהודי, להיות נושא הרעיון הקדוש של קשירת הארציות עם השמימיות ולתרגם זאת לשפת המעשה בכל פינה של העולם. על כך נישא ברכה מיוחדת.

שנת לימודים חדשה — בלי זעזועים

החינוך העצמאי ממשיך בתנופת פיתוח

— מאת משה יוסיפון —

שנת הלימודים החדשה נפתחה כמו לפני חודש ימים, הכל מתנהל כסדרו ללא תקלות. הלימודים נמשכו עד ערב החג ממש, זה היה הישג חינוכי מרשים, לקצר מצד אחד את הקופת התופשה ולקיים לימודים עד יום לפני החג. בלשכה הראשית של מרכז ה־חינוך העצמאי שככה מעט המהומה הגדולה שהיא אופיינית לכל תחילת שנת הלימודים, כאשר המנגנון כולו מגוייס להבטיח את כל מה שדרוש כדי לפתוח את מאות בתי הספר, ל־הציב את עובדי ההוראה במקומם, להבטיח ציוד בלא כולל ספרי לימוד, והלא מדובר ברשת עניפה המתפרשת מקרית שמונה בצפון ועד דימונה בדרך לאילת בדרום.

מערכת התקנים בבתי הספר כבר הושלמה, ואין זו מלאכה קלה במערכת עניפה כזאת של בתי ספר רבים, בכל מקום ישנן בעיות אנושיות, כאן ג־דרישת הצבורה, כאן יש הכרח להחליף עובדי הוראה, במקום אחר קיימת מורת רוח כמנהל ואין זה מן הדברים הקלים לספק מצד אחד את תביעות הורים או מורים ומצד שני לשמור על זכויותיו של עובד ותיק, לא רק מפני שצפויה התערבות האיגוד ה־מקצועי, כי אם מפני שבמרכז ה־חינוך העצמאי קיימת רגישות גדולה לבעיות אנוש, אולי מפני שהחברה קטנה יותר ולכן רגישה יותר לזעזועים שיש להם משמעות חברתית. בדרך ה־טבע מתעוררות בעיות משפחתיות, מורה ותיקה עומדת לפני חתונה והיא נאלצת ללכת אחרי בעלה, כך שאינה יכולה להמשיך בעבודתה במקום ה־קבוע. התחלופה במערכת החינוך ה־עצמאי היא קטנה יותר ולכן האפש־רויות להיענות לתביעות מוגבלות מאוד. דרוש, איפוא, כשר תמרון מ־פותח מאוד כדי לחפש פתרונות ו־להבטיח קיום לימודים סדירים. זוהי אחת הבעיות המסובכות ביותר, ל־הציא, כמובן, את בעיות ההיצע וה־ביקוש של מורות לבתי הספר של "בית יעקב".

לאחר שירד המתח הגבוה, שהיה מאופיין גם בישיבות ארוכות עד ה־שעות הקטנות של הלילה על ידי צוות הפיקוח המינהל הבכיר, מצאתי את המנכ"ל הרב שרגא גרוסבארד ואת המנכ"ל הרב שמואל ויגברג מוכנים לענות גם על שאלות ולהסביר דברים הטעונים הסבר לציבור הקוראים אשר קשור קשרים הדוקים עם מפעל החינוך גדול זה שאגודת ישראל מתגאה בו, מפעל שמהווה יסוד איתן לקיומה של היהדות החרדית, גם מן הבחינה ה־רוחנית וגם מן הבחינה הכלכלית ועוד נחוץ לתפקד כפול זה, שאין בו סתירה.

השאלה הראשונה שהצגנו היתה, האם שומר החינוך העצמאי על מעמדו בתוך מערכת החינוך הארץ נעצרה תנופת ואיתה? האם פגו אמונים בציבור, עד שאין דרישה לייסד בתי ספר חדשים במתכונת החינוך העצ־מאי, או שמא יש כאן מיפנה, איזוה שמונעות את תנופת הפיתוח.

התשובה לשאלה זו היתה דו־צדדית. ראשית, העובדה שהחינוך ה־עצמאי שומר על מעמדו במערכת ה־חינוך הכללית מבחינה יחסית, איננה מרגיזה את הנהלת החינוך העצמאי. אין די בכך שמספר הילדים הלומדים במערכת החינוך העצמאי לא ירד גם השנה. יש מקום לבדוק את הסיבות מדוע מספר זה לא גדל, והלא מדובר באוכלוסיה שלא נפגעה מאותן אופנות פסולות של מיעוט ילודה המכרסמות בקיומו של העם היהודי. להיכן, איפוא, הולכים כל אותם ילדים שכדי שנה מצטרפים לשנתונים החייבים ב־חינוך חובה. מסתבר, שיש סיבות שו־נות והן משתנות ממקום למקום. בדיקה של טבלאות ומספרים מראה, כי בבתי הספר לבנות "בית יעקב" יש גם גי־דול מעודד, לא כן בבתי התו"ת של החינוך העצמאי. הסיבה הראשונה ה־נראית לעין, היא התופעה המשמחת כשלעצמה, היא ריבוי ה"חדרים" ה־מעדיפים מסגרת חינוך שאיננה מח־ייבת בשום תוכנית לימודים כללית ואיננה קשורה בכללי פיקוח ממשלתי. ולא זה המקום להתעכב על היתרונות והסמכתם בכך, כשם שלא נתעכב על תקלות שהיו ואשר צפויות.

אולם, אין זה כל האמת, בתי הספר של החינוך העצמאי בערים ובעיירות שבהן לא קיימת אותה הנהרה של חזרה אל מתכונת "החדר" העתיק, לא הצליחו להתפתח ולהוסיף ספסלים. אולי לא צריך לדבר על נסיגה, אבל גם קפיאה על השמרים בהכרח גורמת נסיגה. הסיבות למצב זה, לדעת ההנ־הלה, הן מורכבות. חלק מן הדור ה־שני של הורים באותם מקומות אינו חוזר אותה הכרה המושכת אותם אל הזרם החינוכי המיוחד. יש הופעה, שלכאורה היא משמחת, אבל בכל זאת גורעת ופוגמת במוסדות. חלק אחר של הדור השני שקיבל חינוכו בבתי הספר של החינוך העצמאי, פיתח ב־קרבו שאיפות גדולות יותר מהוריהם. החינוך התורתי שקבלו הודות לחינוך העצמאי, הוליד אצלם נטיה להתגורר קרובים יותר אל המרכזים התורניים הגדולים. ירושלים ובני־ברק הפכו למ־קומות מבוקשים לכל שרוצה להבטיח לילדיו סביבה טובה יותר. תופעה זו גורמת לדלדול במספר התלמידים ול־עתים גם לירידה ברמת הלמידה ש־מוליכה תגובות שרשרת.

יש גם גורם מפריע נוסף, המחסור בכוחות הוראה טובים אשר ירצו ל־הפרד מן המרכזים ולצאת לאותם ערים ועיירות המשוועות לכוחות הוראה מעולים. מחסור זה מהווה גורם המחבל ביכולת ההתפתחות של בתי הספר. החינוך העצמאי מנסה להתמודד עם בעיה זו, אולם נתקל בחומה אטומה של חוסר רצון מצד אברכים להנתק מן המרכזים ולוא אפילו לתקופה מוגבלת. בעיית כוחות ההוראה בבתי־הספר לבנים במרכזו היא פחות חמורה, אולם גם אין מה להניח את הדעת. כדי להתגבר על בעיה זו מקדיש ה־חינוך העצמאי הרבה מאמצים וא־מצעים למוסדות ההשתלמות למורים, הראשון והגדול ביותר הוא "בית אול־פנא למורים" שמקומו בחוצות יחזקאל, זהו מוסד תלת שנתי שנועד לצעירים שלמדו תורה שלוש שנים בישיבה ומסמכים סוציאליים שונים, הם נ־אלצים לפרוש מבית המדרש כדי ל־עזור בכלכלת המשפחה. בחורים אלה לומדים שלוש שנים בבית אולפנא זה, שמתנהל במתכונת ישיבתית עד ל־שעות אחרי הצהרים ואת לימודי החול על טהרת הקודש לומדים רק בשעות אחרי הצהרים והערב. במוסד זה מ־למדים מספר רמ"ים את לימודי הקודש כפי שלומדים בישיבה, ויש הקפדה גם על גינונים חיצוניים ותקנות הישיבה, לרבות סדר הלימוד החוזרת. הרמ"ים הם מטובי הלומדים בארץ, לידם עוזר מנהל רוחני שהוא אחד מגדולי התורה בחו"ל שנטל את המוסד תחת השגחתו ומבקר בו לעתים מזומנות תקופות ממ־שכות, משגיח ותיק מפקח על הת־נהגותם והתנהגותם של הבחורים ו־שומר על כך שיהיו ראויים לקבל משימה זו בבוא היום.

המוסד השני הוא "מכון למורים" בירושלים, שמתנהל במתכונת של שי־עורי ערב, כאשר האברכים המשתל־מים יכולים להמשיך בלימודיהם ב־כולל עד לסיום ההשתלמות, או ל־השתלב במסגרת הכולל הכיוון שליד המכון. שני המוסדות מספקים מדי שנה מספר מורים מוסמכים, אולם אין בקומץ זה לספק את כל הצרכים. הדרושה מידה גדולה יותר של הבנה ונכונות מצד ציבור האברכים ל־חשיבות המשימה של הוראת תלמידים. אם אנו רוצים להנך את התלמידים לישיבות, יש הכרח שהמורים יבואו מבין הנבחרים והטובים ביותר. נכון, שאין זה קל לצאת למשימה בעיירות פיתוח ומקומות מרוחקים כמו צפת טבריא קרית שמונה, אולם אנו רוצים שגם ממקומות אלה יבואו בנים ל־ישיבות הקדושות, והרי זו כל משימתו של החינוך העצמאי, הרי אנו חייבים לגלות מסירות נפש.

לשמחת זאת ישנה רווחה במספר ה־מורות, המוסדות להכשרת בוגרות ב־ארץ מכשירים כדי שנה מאות מורות מוסמכות ומוכשרות, שבחלקן הגדול אף נכונות לצאת למשימות חינוכיות, הן מצליחות בתפקידן ואת התוצאות אפשר לראות במוסדות החינוך העל־יסודיים ברוח בית יעקב בכל הארץ. אולם, הנהלת החינוך העצמאי נמצאת בלחץ כבד שיש בו כדי לכלות הרבה כוחות של חברי ההנהלה. ההיצע של משרות יורד מדי שנה, משרות חדשות אינן מתווספות, מדה התחלופה קטנה מאוד, כלל זה חל כיום גם על מ־קומות מרוחקים. בגלל העובדה שבלתי־אפשרי להשיג היום משרת הוראה במרכז, מעדיפים זוגות צעירים להשאר במקום ולהמתין להזדמנות. כך יצא שהשנה כמעט שלא נתקבלו מורות חדשות, פרט לשני מקומות שבהם יצאו המורות בעקבות נשואין. ה־חינוך העצמאי, שאינו נושא באחריות לתוכניות הלימודים בסמינריונים ל־בורות, אינו מסוגל לפתור בעיה זו. אולם הוא אינו יכול להיצבות לדרי־שות, גם הן מוצדקות ביותר.

ומכאן אנו חוזרים אל בעיית ה־התפתחות שנעצרה, ובכן מסתבר, ש־האפשרויות לפתוח בתי ספר חדשים הן מוגבלות בכמה וכמה מקומות ולא לאחרונה גם מטעמים תקציביים. ה־חינוך העצמאי מתקשה לשמור על ה־קיים וכל נסיון להוסיף עליו מחייב הוצאה גדולה בסדר גודל כזה שהוא מעבר לכל אפשרות. שיעור ההקצבה שמקבלים מן הציבור אינו עומד על צרכים אלה. אף על פי כן נכנס ה־חינוך העצמאי לכמה התחייבויות גדולות לפתיחת בתי ספר חדשים. יש לזכור שעד לאשור בית ספר על ידי משרד החינוך עובר זמן ממושך. לא זו בלבד שיש להבטיח דיור הולם

(המשך בעמוד ד')

נצא מחומת אדישותנו

דרושה פעולה מרכזית להבטחת שירותי דת לעולים

מאת אברהם יוסף לייזרזון

עמדנו כולנו בימי הסליחות, בימים הנוראים, בהפלה ובהתנהגויות, ישובים אנו כולנו בסוכות, שהיום אנו נפרדים מהם, טרחנו להביא אל בתינו את שמחת החג ומצוותיו והערב נוהר כולנו לבתי הכנסת לשמוח בשמחת התורה ולדלות השפעה מן החג וממשמעותו העמוקה והגדולה.

וכאן ניצבת שוב השאלה הגדולה: כמה מאתנו נתנו דעתם, וכמה העלו על לוח לבם ועל ראש שמחתם חגי־גיותם את אחינו העולים החדשים, את אלה שרציונות הימים הנוראים נע־דרת מדירתם ומהבנתם, שהמת הח־גוך שלא קיבלו? אלה, ששמחת ה־חגים, במובן היהודי־האמיתי איננה מגעת אליהם, משום שלא טעמו מעולם שמחה יהודית־מקורית?

כמה מאתנו נפגמה שמחתם וכמה חשו נקיפה ברגלם, כאשר התרוממו לריקוד בשמחת בית השואבה, מהעו־בדא שכה הרבה יהודים, אחים עולים, תוהים ונבוכים, השבים לארץ אבות, נעדרת מהם שמחה שכזו?

לא פעם תוהים אנו וחושבים: מהי־כן האדישות שלנו? איה מקורה? האם כך צריכים להיראות פני הדב־רים? האם לכך היכינו, האם כך תיארו לעצמם אותם עולים שיקבלו אותם במסגרת הישוב החרדי של ארץ הקודש?

אך הבעיה אינה מתרכזת רק במובן הצמצמי של הקליטה הרוחנית, בצורה בה אנו, כל אחד מאתנו, יחידים כציבור, נקבל את פני העולים, הבעיה הן הרבה יותר רחבות ובעלות היקף רציני יותר.

מתוך היכרות קרובה לבעיות הללו ומתוך קשרים הדוקים שמקיימת מח־לקת הקליטה של אגודת ישראל עם ריכוזי העולים מבריה"מ, יכולים אנו לקבוע שעד היום אין טיפול מרכזי, ואין כלים ואמצעים אשר ידאגו בצו־רה יסודית ושורשית לשירותי הדת החיוניים של העולים החדשים. אם חל מפנה בצורה בה קולטים עולים, הרי זה בעניני עבודה ותעסוקה, בעני־יני דיור או בעיות חברתיות אחרות, אך במה שנוגע לשירותי דת צבורים, — הכל נשאר כשהיה בעבר, ואין כל שינוי בין התקופה של לפני 25 שנה לבין התקופה של ימינו.

ישנו אמנם שינוי במובן זה שאין כפיה אנטי־דתית כפי שהיתה באותם ימים של העברה המכוונת על הדת, של כפיית הורים לשלוח ילדיהם לבתי ספר חילוניים, הנך שלילת זכות הד־עבודה מהורים שסירבו להיכנע לתב־תיב זה, אך מאידך, לא חל כל שינוי חיובי בנושא הקמתם של שירותי דת קהילתיים, תקינים ומרווחים בישובי העולים ובהעדר כל זאת, אין למעשה בתוצאות, כל הבדל בין מה שקרה אז לבין המתרחש כיום.

אז אבד הדור הצעיר מחיי תורה ומצוות וגם כיום הוא אובד; הנסיבות אז היו מטעמי כפיה, הנסיבות הגור־מות לכך היום הן מטעם שאין בתי־כנסת, שאין שירותי דת המינימליים. התוצאה היא דומה, ומה לנו אם זה בא כתוצאה מכפיה או שזה נובע כתוצאה מהזנחה, מרשלנות, ומחוסר טיפוח שירותים דתיים הכרחיים.

הדברים ברורים, אותם עולים ש־הגיעו ומוסיפים להגיע ארצה, אינם יוצאי קהילות שמשמרות תורה ומצוות היו קובעים בהן. אלו יהודים שקש־ריהם עם חיי יהדות היו רופפים ביותר וקיים הכרח לספק בהם את התודעה ואת הרצון כי יתקשרו למקור המייב של עם־ישראל, כי יקיימו מצוות, כי יקבעו הליכה לבתי־כנסת, ללימוד שי־עורי תורה וביכיבום הכרחי של ידיעת היהדות, הדתה ומצוותיה.

הדבר הזה ניתן להשיג, אך ורק באם יסופקו להם התנאים המינימליים ש־יוכלו לעמוד בכך. שיהיו להם בתי־כנסת, שיהיו להם רבנים, שיקימו להם מקוואות־טהרה, שיאפשרו להם בתי ספר עבור ילדיהם וכל הכרוך בכך.

לדאבון הלב, המצב הוא חמור ביו־תר. רק השבוע הזדמן לנו לשוחח עם הרבה עולים שהגיעו ירושלימה לעצרת החג של מחלקת הקליטה האגודאית, ובפי כולם אותה קינה, טינה ומרי־רות: איך אפשר להצטופף מאתיים איש בבית כנסת שהוא ד' על ד', בבית פרטי כאוהל, ללא תנאים הול־מים? ואיך — הם שואלים — ניתן לדרוש מן הצעירים שילכו לבתי כנסת כאשר התנאים הם כאלו? איך אפשר לחנך אותם למינימום של כבוד כלפי ערכי הדת אם כאלו הם התנאים? איך תחדור ללבם אהבת תורה ומצוות?

מה הפלא אם בתנאים כאלה, הם משאירים את בית הכנסת רק למבו־גרים ולזקנים ואילו הם מעדיפים ללכת בראש השנה לבלות את הימים הנו־ראים בשעשועי הבל, בטיפורים, בפיק־ניקים וכיו"ב? מה הפלא אם לא נשאר מהם דבר מבחינת קליטה להיי־יהדות? מה הפלא אם הם מסגלים לעצמם את כל מנהגי החברה ההמו־נית הקלוקלת של החברה החילונית?

בתנאים אלה, מתעוררת המחשבה העגומה, מה צורך להמרה החילונית בהמשך קיומם של מנגנוני הכפיה האנטי־דתית, כאשר הם מסוגלים לה־שיג את התוצאה המבוקשת של ידם ב"מקל־נועם", בדרך נוחה יותר של פיתוי ומשיכה. מלאכתם ההרסנית נע־שית כיום כאילו מאליה, הרחוב עושה שלו, ביחד עם האדישות של היהדות החרדית המאורגנת שאינה מרימה קול ואינה עושה די בשטח המעשי להצ־לתם של אלה.

בכל חג, ובמיוחד בימים הנוראים, חוזרת התופעה העגומה של תלונות העולים, על שאין להם האמצעים ה־אלמנטריים ביותר לקיים חגים ומו־עדים כהלכתם, כי הם חסרים שירותי דת יהודיים, אי אפשר שיתפקדו ב־בתי כנסת זמניים וארעיים, שהם טו־בים ויפים רק לזמן־מה, אך כאשר נוכחים לראות שהם נשארים בזה, מתגבר בהם הייסוריל, גוברת בהם המרירות והם חשים עצמם מרומים, ובמיוחד, כאמור, חמור המצב לגבי הדור הצעיר של העולים היוצא בנפש ונורק הכל מאחורי־גוו.

המצב מחייב פעולה יסודית ומהי־רה. לא להסתפק בכתאות הפזורות ומקריות, אלא לגבש קו־פעולה אשר יתמודד עם הבעיה הזו בצורה היסו־דית ביותר. חברי הכנסת של אגודת ישראל צריכים ליטול יוזמה לידיהם בארגון פעולה פרלמנטרית שתתרכז בתביעה ובדרישה נחרצת לקביעת הנ־חיה בעשית שאין להקים שום שיכון, שום שכונה או קריה, בלא שירותי דת יסודיים כמו בתי כנסת, מקוואות־טהרה, ובתי ספר דתיים. כשם שמש־רד השיכון דואג להקמתם של גני ילדים, בתי תרבות ומתקני ספורט למיניהם, לפחות כמו לאלה, היתה הדאגה גם לשירותי הדת, להבדיל, אם לא הרבה מעל ומעבר לזה.

יש להפעיל כל לחץ ולהטיל את כל כובד המשקל בנושא הזה. בימים אלה שבהם כה מבהילים ממדי הירידה וכה מופשת הפליה, יש סיכוי שדרישות כאלה תמצאנה יותר אוזן קשבת אצל גורמי הקליטה הרשמיים. ככלות הכל, בממדיה התקציביים האדירים שבהם פועל כיום מנגנון המדינה ובמאות המליונים שמוצאים לבניית שיכונים ולקליטת עולים בכלל, אין הוצאה זו עבור הקמת שירותי דת הולמים, כה גדולה היא יכולה ורשאית להתמלאות בלא בעיות ביהדות.

יתכן שבמרוצת הזמן תידרש פעולה של ארגון העולים עצמם למחאות ו־להפגנות ציבוריות, אם הקריאה לא תישמע בדרך המקובלת. אלא שבת־חילה צריך הקול להישמע בדרך ה־רגילה של במת הכנסת, אך בתלוא העוז ובלהיות תוקף.

הבה נעשה כולנו את המוטל עלי־נו. זוהי חובת שעה קדושה למען נפשם של יהודים, למען עתידם המשך דורי־כם. שעה זו היא קשה ואנו עלולים חלילה לאחר את המועד. בל נחמיץ את ההזדמנות ההיסטורית ואל נחת בעתיד כצועקים על לשעבר.

בעקבות השבוע

מאת משה עקיבא דרוק

חגי יהודא חגייך

אנו עומדים היום בשלהי חג הסוכות, היום הושענא רבא, כאשר בית ישראל מתכונן לתפלה בציפייה ל"פתקא טבא", ערב קליטת השמחה התורנית ששמעו את בתי הכנסת ובתי המדרשות. בכל מקום בארץ, שמחת החג המקורית הזוהרת מדי שנה בשנה בעיקר באותן ערים שנשפע עליהם הוהב של קדושת המקום.

חול־המועד הארוך נוצל על ידי הצבור החרדי. שמחות בית השואבה עממיות נערכו ברוב הישיבות הגדולות ובבתי הכנסת המרכזיים, מהן שמחות בית השואבה שברבות השנים נהפכו למסורת המושכת קהל רב ומהן במקומות חדשים.

ירושלים, שהיתה גם השנה גיא חזיון מרהיב עין ומשובב נפשות של המוני יהודים שעלו לכאן לראות ולהראות, נגלה מי קבין של השמחה. אולי תהיה זו הפרזה, אם נשתמש במטבע לשון עתיקה: מי שלא ראה שמחת בית השואבה לא ראה שמחה מימיו. אולם, מותר לומר שבזעיר אנפין היתה השמחה שרויה בירושלים, וכל אלה שעלו לתפילה ליד הכותל המערבי נתאמצו לשתף את עצמם ב־שמחה זו.

שמחת בית השואבה

בין המקומות הראשונים שמשכו קהל רב, צריך להזכיר את ישיבת המתמידים בבתי הונגרין שקבעה לעצמה מקום מיוחד, המקום בבית הכנסת של הפרושים נעשה צר מהכיל את כל האלפים אשר נדחקו כדי ליהנות מן הריקודים הלהבים של מאות הבחורים, שלא נלאו לרקוד עד אור הבוקר. את ישיבת חסידי קרלין, אשר מקידה המונים לקול צלילי תזמורת עממית, המנגנת מדי ערב מנגינות חסידיות עד כלות הנפש בתוך ובלהט החסידי כפי שיודעים פרחי החסידים המקפידים על הלבוש הכי־קורי, לבושי שוראין נוסח ירושלים, לבוש המוסיף נוך לתפארת. כל מי שבא לכאן זוכה למאור פנים המשתלב עד מהרה בריקוד המאחד גם את לבבם ולא רק את השכם.

אוירה מיוחדת שררה השנה בישיבת חברון, רבים מבין תלמידי הישיבה בעבר ובהווה באו לשמחת בית השואבה כאילו למסיבת פרידה מן הבנין שבו למדו עשרות שנים ועתה פונים לאכסניה החדשה. אין זה קל להפרד מן הבית שעשה היסטוריה בעולם התורה. מתר מתכוננים בני הישיבה להעניק לסביבה את ברכת העוריה שלהם בשמחת התורה.

ה"הקפות" בישיבת חברון מושכות אלפים גם מיתר חלקי הארץ, ושכונת גאולה, כפי שנראית היום, לאחר התמורות בודאי תצטער על שהישיבה עוקרת ממנה. האוירה הישיבתית, השמחות הרושם המיוחד שהסביבו הבחורים על הסביבה — יחסרו לשכונה, אשר זכתה להיות שותפת לחוויות של הישיבה הגדולה. כאשר יצעדו בחורי הישיבה מגור ברחובות גאולה ומאה־שערים, יצפו הדיירים מבט־פרידה ויתמהו לדעת: איזו דמות תהיה לשכונה בלי גוון מיוחד זה.

שמחת בית השואבה שכונתיות נערכו גם בשכו־נות החדשות בירושלים, כמו בוותיקות. מצד אחד בשכונת שערי חסד ובתי ברודיא, ובקצה הצפוני של ירושלים החדשה, במשכו רבים לראות את סנה־דריה המורחבת המתפתחת בקצב דינמי, שם נתחדשה מסורת של "שמחת בית השואבה" שנערכה הגדולה בבית הכנסת המרכזי עדיין בצריף, ולקראת סוף חול־המועד התקיימה שמחת בית השואבה בבית המדרש של קרית "מאור חיים". שמחה זו עמדה בסימן פתיחתה של ישיבה קטנה בראשותו של הרה"ג ר' אהרן ישעיה בלוך, שהיתה זו לו גם ההופעה הראשונה במקום. המועצה הדתית בירושלים עשתה השנה מבצע מיוחד להביא את שמחת החג לשכונות החדשות המאוכלסות ברובן עולים חדשים. גם ה"עליה להר" שאורגנה על ידי מחלקת הקליטה של אגודת ישראל, תרמה להאדרת אוירת השמחה, וגדולי תורה יצאו לקבל את אחינו עולי הרגל.

הרשימה לא תהיה שלימה, אולם נזכיר גם מפי השמועה, שבנות אגודת ישראל לא החמיצו אף הן את ההזדמנות לחוג את החג במסגרת פנימית בבניני מכון בית יעקב למורות, המרוחק ממקומות מגורים, כך שהשמחה היהודית שלהן היתה שלימה, בקדושה ובדרכים הצנועות ביותר.

כמובן, שאין לנו כל רצון לקפח את חלקן של תל־אביב ובני־ברק. בתל־אביב היתה שמחת בית־השואבה שאורגנה על ידי אגודת ישראל. האירוע המרכזי המרשים ביותר, שאליו נמשכו גם רבים מבין תושבי בני־ברק הסמוכה, ובני־ברק עצמה שקקה אף היא כמובן שמחת החג שבקעה גם מן הסוכות שהתפרסו לאורך הרחובות, על המרפסות ועל הגגות, ובעיקר מתוך בתי המדרשות אשר הרבו לקיים שמחת החג וזכר לשמחת בית השואבה. בין אלה ראויות לציון עצרת החג שנערכה על ידי אגודת ישראל ושמחת בית השואבה של צעירי אגודת ישראל שהפכה למסורת ארוכת שנים, וכובן מאליו, שהישיבות הגדולות עשו זאת באותו חן כפי שהורגלו לעשות מזה שנים.

עלייה לרגל

במשרד הדתות ביטלו את נקס העליה לרגל שהיה מקיים מדי חג. אופייני הדבר, שלא קם הגביה על ביטול זה. האם נהוג להפסיק שהאירוע לא עורר עניין רב בצבור כצורתו כפי שנעשתה? לעומת זאת, זוכרים יהודי ירושלים בגעגועים את "העליה לרגל" שנערכה על ידי אגודת ישראל בשנת תש"ל, ביוזמתם ובארגונם של ר' מאיר דוד לוינשטיין ור' מישל גלרנטר.

זה היה אירוע מרגש שטעמו עדיין שמור בזכרונם של כל אלה אשר זכו להשתתף בו. שתי רכבות מיוחדות עלו לירושלים, באותן רכבות נסעו רק עולי רגל על פי כרטיסי נסיעה שנשאו את שמה של אגודת ישראל. המצעד הגדול מהרכבת דרך שער ציון לבתי מחסה, קבלת הפנים הנלהבת של אנשי ירושלים העתיקה, שפתחו את בתיהם הצנועים לארח את אחינו עולי הרגל, את הנאומים של מנהיגי אגודת ישראל, את התפילה ברחבה הקטנה של הכותל והדרך חזרה לתל־אביב בשעות לילה — היו מאורעות אגודאיים שהבל שאין להם המשך.

ברכת כהנים

אם מזכירים אירועים כרבאים, צריך להזכיר ולציין שברכת הכהנים המסורתית המתארגנת בשלושה הרגלים, מהווה אירוע גדול, הן במספר המשתתפים והן ברושמו.

ההמונים נוהרים לירושלים מכל פינות הארץ. רחבת הכותל המערבי לובשת ארשת חגיגית רציניה מאד, השמחה הלבבית פרושה כמעטה סגנתי, אבות, אמהות, ילדים ותינוקות בעריסותיהם, זקנים וישי־שים, בני השחורות בצד בעלי הדרת פנים — ההתכנסות שאין לה דוגמא.

כל זה נעשה כמעט ללא פרסומת, למעט כמה מודעות צנועות בעתונים וברחובות. האנשים נצבים ברצון לשתף את עצמם במאורע זה, שתוך זמן קצר התאורה בתנועה החרדית המקבלת בברכה ובאהדה את היוזמה של אחד מיקירי ירושלים והכמיה־הרה"ח רבי מנדל גפנר, שקנה את עולמו במבצע זה ומבצעים אחרים. שמטרה אחת להן: לקרב את גאולתן של ישראל, ואינו מתייגע מן התורה אל המטרה כפי שאנו חייבים להאמין בכל יום אחכה לו שיבא.

חייב אדם לקבל פני רבו ברגל

שוב אנו מתייחסים להציג תמונה שלמה של אירועי החג. למשה נצמצם מראייתנו הרבה אירועים התפעות הראויות להתייחסות לב. אולם, לא נוכל לדלג על תופעה מעניינת שיותר משיש בה משמעות הכי־רותית, יש בה משמעות והנגיות גדולה, שוב ציבור אחר אינו יכול להתכבד עמה.

ראינו את האלפים הצובאים על דלתותיהם של רבותיהם הגדולים, כדי לקבל מהם את ברכת החג, או פשוט כדי לקיים את המצוה של חייב אדם לקבל פני רבו ברגל.

יש שהביקור נמשך רגעים ספורים, או אפילו שניות בלבד, מרוב לחץ של הקהל, ויש המאריכים להקשיב לדבר תורה, להחליף דברים וגם לפרוק מטענים מן הלב. הכל לפי מנהגי ודרכי המקום.

זהו אחד המחזות המשמחים לבם של שלומי־אמוני־ישראל, מחזה המסמל את הזיקה שבין הצבור החרדי לרבותיו הגדולים שהם עיני העדה. זוהי תופעה שאדם זר לא יבין אותה ואילו הקרובים המבינים והמעריכים אומרים בלשון המקובלת: ראו מה בין בני לבן־חמי.

בגלל קדושת המועד

אנו עדים להתרעמות השוררת בקרב קוראים רבים על שהעתון מופיע בשני עמודים בלבד. הדבר בולט במיוחד בחג זה שכן אין הפסקה של שבת חול־המועד. ההתרעמות משהנה אצל קוראים, לפי מנהג, ויש שההתרעמות הופכת לרוגז. אלה הקוראים ההכי־ביה, שאנו קשובים לרעיונו התבטאויותיו, שמקבלו מהור יתחיל, אף תהיינו כנגדנו, כאילו אנו גורמים לכך שאנשים יזקקו לעתון חילוני בימי החג בגלל הגבלת מספר הידיעות.

אלא, שביקורת זו מתעלמת מן העובדה, שגם הופעת העתון במתכונת הקיימת, לא היתה מובנת כל־כך אצל רבים מפוסקי ההלכה, החוששים מפני ביזוי המועדות.

השאלה התעוררה לראשונה בימי מלחמת השח־רור, כאשר הופיע בירושלים העתון החרדי "היומן". השאלה הובאה לפני מרן הגה"צ רבי יוסף צבי דושינסקי זצ"ל שהתיר את הופעת העתון בתנאי שבמתכונתו תודגש העובדה שהוא מקוצר בשל קדושת המועד. אז נקבע גם אותו כתב־לבן שבו אנו מזכירים לקורא את קדושת המועד. השאלה הובאה בשלבים מאוחרים יותר לפני בעלי סמכות הלכתית, ושוב, איש לא הסכים להתיר הכנת ההדפסת והוצאת עתון שלם בימי חול־המועד.

השנה חזרנו לדון בנושא. היתה הצעה להימנע בכלל מהוצאת עתון בימי חול־המועד. המצדדים טענו, שהשעה היא שעת רגיעה, ומוטב לא להוציא עתון מאשר להוציאו בשני עמודים בלבד, דבר שהופך אותו לבולטין, כאשר רוב הטורים נתפסים על ידי מודעות, מהן בעניני חג, בעיקר ממוסדות ההנהגה. אולם בסיכום הבירור החלטנו לא לשנות מן ההתנהגות המקובלת, אולם לצמצם ככל האפשר שטח המודעות ולהרבות ככל האפשר בידיעות מפינות הארץ ומן העולם הגדול.

אין אנו מתיימרים לומר, שעמדנו בכל הלחצים שמתלוחים בדרך כלל במקרה כזה. אולם זה היה נסיון ראשון לשנות מן השיגרה, לשמור על קדושת המועד ולספק במקצת את סקרנות הקורא, אשר בדרך כלל מסתפק במקור אינפורמציה אחד ששמו "המודיע", שאינו מוכן להחליף אותו בשום עתון אחר. נאמנות של קוראים ששום עתון אחר אינו יכול להתגאות בה.

שעת הצמדים המופיעים היום אין בהם שינוי, לא רק מפני שרוב החומר סודר לפני המועד, אלא גם מפני שבדרך כלל אנו מופיעים בארבעה עמודים בערב שבת של חול המועד.

מדוע פוטר אברהם מרקוביץ?

אברהם מרקוביץ הוא עולה מבריה"מ, יהודי שומר מצוות שאינו מסתיר את דעותיו לא ברוסיה ולא בארץ. אולי זו היתה הסיבה שבגללה לא נקבל במשרד הבריאות של מביב ההוא חלק ממנו.

אברהם מרקוביץ עבד בלנינגרד כמהנדס בכיר בכימיה, עסק במחקרים באקולוגיה ובריאות הציבור, בטיהור מים ושפכים. נאסר בלנינגרד כפעיל יהודי וישב בכלא זמן ממושך. זכויות ומגבלות אלה לא עמדו לו במשרד הבריאות שם עבד כמהנדס תברואה בלשכת הבריאות המקומית בירושלים.

במשרד הבריאות המשמש "ערי מקלט" לעסקנים מפלגתיים, לא נמצא תקציב להעסקתו של הבחור הסימפטי שאינו מסתיר את דעותיו הדתיות, כפי שלא הסתיר אותן בבריה"מ.

עניינו של מרקוביץ לא יכול להשאר עניינו הפרטי. הוא מחייב התערבות מיידית של גורמים ציבוריים שונים, על מנת לחסל שערוריה זו של אפליה על רקע דתי.

סערה מלאכותית

לפני שנתיים ניסה עתונאי מתחיל לדוג דגים במים עכורים, על ידי פרסום שורה של כתבות על מה שקרוי כמין "רשימות שחורות" של פסולי חיתון. הנסיון לא הצליח והסדור התפוצץ.

עתה חוזרים גורמים שונים על אותו נסיון במגמה להשחיר את פני הרבנים, ובעיקר לחדש את התביעה להנהיג נשואין אזרחיים בישראל.

אם נשפוט על פי מקרה זה, אמר השבוע אחד השרים מן "המערך", כסתבר שהגענו לתקופת רגיעה, בה יכולה המדינה לחזור לסערות ולמריבות על רקע של בעיות דת ומדינה — דבר שנבצר מדעת הקהל במשך השנתיים האחרונות מאז מלחמת יום הכיפורים והזעזועים הבטחוניים והכלכליים שהתחוללו במדינה.

איפיות זו, שלא נתפסה בגל הצכור המכלא את העתונות החילונית, הרדיו ויתר כלי התקשורת, שאל: מה קורה כאן? מדוע אסור לרבנים להחזיק רשימה של אנשים שאין לערוך להם נשואין לפני בירור? מדוע מותר למוסדות ממשלתיים, כמו המשטרה, להחזיק בידיהם רשימה של אנשים מפוקפקים והשו־דים שאין להוציא להם "תעודת יושר"? למה אסור להעסיק אדם מפוקפק במשרה מסוימת, ומותר לאמלל משפחה על ידי נשואין שלא כהלכה, העלולים להביא אסון על בן־הזוג? היכן ההגיון והיכן הצדק? האם מפני שהרשימה נוגעת לעניני הלכה, היא אסורה?

אין זאת אלא, שלא על הרשימות יצא הקצף, כי אם על חוק נשואין וגירושין. וכאן נשאלת השאלה: מדוע נאלמה דומיה הרבנות הראשית ולא אמרה דברה בפרשת "הרשימות השחורות", ומדוע הרשימות מוצאות על ידי בירור התדוח ולא על ידי הרבנות?

מו"מ נוסח שוק מזרחי

נציגי ישראל ומצרים ניהלו, למעשה, שיחות רשמיות בג'נבה — לא רק בעת חתימת הפרוטוקול הצבאי שנערך באמצע השבוע, כי אם גם במשך כל השיחות קיימו הצדדים יחסים כמעט ידידותיים.

בעיות שונות שלא יכלו להתגבר עליהן בעת השיחות הרשמיות, מצאו פתרונן המניח את הדעת בשיחה פנים אל פנים על כוס קפה בין ראשי המשלחות שהיו מתרחקים מחבריהם ומתמקמים ביניהם עד שמתקרבים לפשרה.

גנרל סילאסוואו שיצב את האו"ם, אמר שהוא זוכה ומלאכתו נעשית על ידי הישראלים, אשר דרשו לחזק את כחו של חיל האו"ם כחיץ בין הצדדים. הוא הסתפק בכמה משפטים קצרים לסיכום הדיונים וכך נכנע מציבות עם המשלחות.

אולם, אף על פי כן לא חסרו קוריוזים בעניינים על אופי ההתמקחות. כך סיפר אחד מחברי המשלחת, שלעתים הזכירה לו את המיקוח על מחירות בשוק מזרחי. כאשר נערך הדיון על מספר "השוטרים" המצריים שיוצבו בגיזרה הדרומית, הציעו המצרים 1500 איש. הישראלים הציעו רק 150 איש. המצרים "ירדו" מן המחיר והיו מוכנים לרדת ל־1200. לעומתם העלה אלוף ברגל שפיר — 300. קם לעומתו ראש המשלחת המצרית הגנרל מאגדוב והציע: הבה נוסיף 1500 ל־150 ונחלק את המספר לשנים. לעומתו הציע שפיר: נוסיף 200 ל־300 ונחלק לשנים. כך נמשך המיקוח עד שהגיעו לעמק השווה...

על אף האוירה הטובה ששררה באולם הדיונים, נמנעו המצרים בכל שיחה עם הנציגים הישראליים מחוץ לאולם, כדי שלא ייתפסו בקלקלתם על ידי המצלמה.

مكتبة الأمل

הקפות שניות המוניות לסיום שמחת־תורה

30 אלף איש בהקפות בככר מלכי ישראל בת״א

הקפות מרכזיות בפעם הראשונה בחיפה

נשלמות ההכנות לחנוכת הבית בישיבת חברון

אירחים רבים הגיעו מחו״ל להשתתף בחגיגה

פגיעה זדונית בבית הקברות העתיק ביפו

הפגיעה אירעה למרות הוראות המשטרה להפסקת העבודה

יעקובי: מטען יעבור בסואץ לפני ההסכם

חשיבות המעבר היא מדינית ולא כלכלית

ערבים מעזה שהתחפשו לחיילים ביצעו שוד

השודדים נתפשו לאחר חקירה מקיפה

מספר פועלי השטחים העובדים בישראל — גדל

מגיע ל־51 אלף עובדים

שלושה מפעלים זכו בפרסי עיצוב המוצר

מצבם של פצועי התאונה בואדי ערה הוא טוב

הפגנות נגד חילול שבת במרכז נתניה

הקונגרס תובע פרסום תעודות על הסי.אי.איי.

תיתכן האשמת הממשל האמריקאי ב״מעשה בזיון״

מנכ״ל משרד הבטחון הובא למנוחות

קטיף התפוחים בגולן גורם מחסור בעובדים בעמק

סין תוקפת את מדיניות המזה״ת של המעצמות

״מוסקבה מנהלת דו שיח עם ישראל״

פקין: מוסקבה מנהלת דו שיח עם ישראל

קנס על מחלבת ״תנובה״

תובעים להפסיק העסקת נהגות בתחבורה הציבורית

ראש ממשלת מצרים:

הכרחי לגייס מילוות

הוארך משך זמן הבניה למגורים

21,3 חודשים בשנת 1974 לעומת 17,8 בשנת 1973

עופר: ההאטה באכלוס ירושלים — מחדל

שר החוץ הצרפתי:

יעצתי לערפאת לנהוג במתינות

הצעה לקיצור הליכי יציאת נוסעים מלוד

נהרג בהתהפך מכונית

דרוזים בגולן רוצים להיפטר ממכס ישראלי

ב־1 באפריל 67 איחוד ״דגל״ ו״אגדי״

מובטלים צרפתיים הפגינו בבורסה

מנהיג סטודנטים פלשתינאיים — נעצר בקהיר

שר האוצר הקפריסאי — למוסקבה

קציני משטרה העידו במשפט יהושע פרץ

סעודיה: ישראל חייבת לדון עם הפלשתינאים

צרפת שיגרה טיל לחלל

התפוצצות ליד קרית ארבע

כשאתה בלונדון תבקר אצל...

FAIRDEAL — פערדיל

סוכן של

סוני - קודק - פולארויד - פיליפס - קיינווד

Sony

טייפ רדיו קסט סטריאופוני	CF 420L	£ 69.95
" " " "	CF 320L	" 56.95
" " " "	CF 310L	" 56.95
" " " "	CF 150	" 44.95
הצעה מיוחדת הכמות מוגבלת		
טוני רדיו קסט מטריו	CF 550	" 100.95
סוני סטריאוקורדר קסט	TC 66	" 30.95
סוני סטריאוקורדר קסט	TC 68	" 30.95
הצעה מיוחדת כמות מוגבלת	TC 92	" 52.95
הצעה מיוחדת כמות מוגבלת	TC 95A	" 48.95
הצעה מיוחדת כמות מוגבלת מכשיר טייפ	TC133cs	" 87.95
הצעה מיוחדת כמות מוגבלת מכשיר טייפ עם רדיו	CF 620	" 152.95
קסטות סוני	C 90 K	" 0.70
קסטות סוני	C 90 HF	" 0.90
פרטים קודק		" 2.00
פרטים פולארויד		" 1.20
פרטים פולארויד 107		" 2.30
פרטים פולארויד 108		" 37.95
מיקסר קיינווד Chef		" 78.95
מיקסר קיינווד Maior		" 45.95
מיקסר קיינווד Chef		" 82.95
מיקסר קיינווד Maior		" 3.95
Acculux		" 13.00
מכונת גילוח פיליפס		" 21.95
מכונת גילוח פיליפס		" 13.00
מכונת גילוח בראון		" 25.00

משתלם לך לבקר אצלנו

FairdeaL

76 Whitechapel High Street

London E1 7QX Tel: 01-247 6029

ברכת מזל טוב לבבית

לחברנו רב הפעלים

מוה״ר שמואל לוי הי״ו

בהכנס בנו היקר שמעון יוסף שי׳ למצוות בשעטו״מ

יזכה לרוות רוב נחת בכל מילי דמיטב

מרכז אגודת ישראל

המועצה והמזכירות

ירושלים

חוג בניתורה

שע״י צעירי אגודת ישראל

סניף ראש העין

ביום שני כ״ד תשרי בשעה 6 בערב בבית הכולל יתקיים אי״ה

כנס תורני לבני הישיבות

בהשתתפות

הרה״ג נתן זוכובסקי שליט״א

ר״מ בישיבת באר יעקב

משה קארפ

צבור בני הישיבות מוזמן

הסתדרות בנות אגודת ישראל–ירושלים

חוג נשים

הננו שמחים להודיע לצבור הנשים על פתיחת

מחזור חדש של חוגים שונים

להשתלמויות המיועדים להרחבת האופק ולהעמקת ידיעות במקצועות שונים

יהדות ודינים

בכל יום שלישי

תפירה

התעמלות — סדור פרחים

מלאכת נוי — קרמיקה

ציור — עבודות באמאיל

גרפיקה — בשול ועריכת שולחן

בטיק

הפתיחה אי״ה ביום ראשון, א׳ דר״ח חשון

هكذا من الأصل

מבצע החודש!!
420 ל"י חינם!

קבלי חינם שולחן סריגה מצופה פורמיקה וספר דוגמאות צבעוני ומפואר עם קניית מכונת סריגה אמפיסל עד סוף החדש

הצעה זו היא בתוקף עד גמר המלאי הקיים ולא יאוחר מה־30.9.75

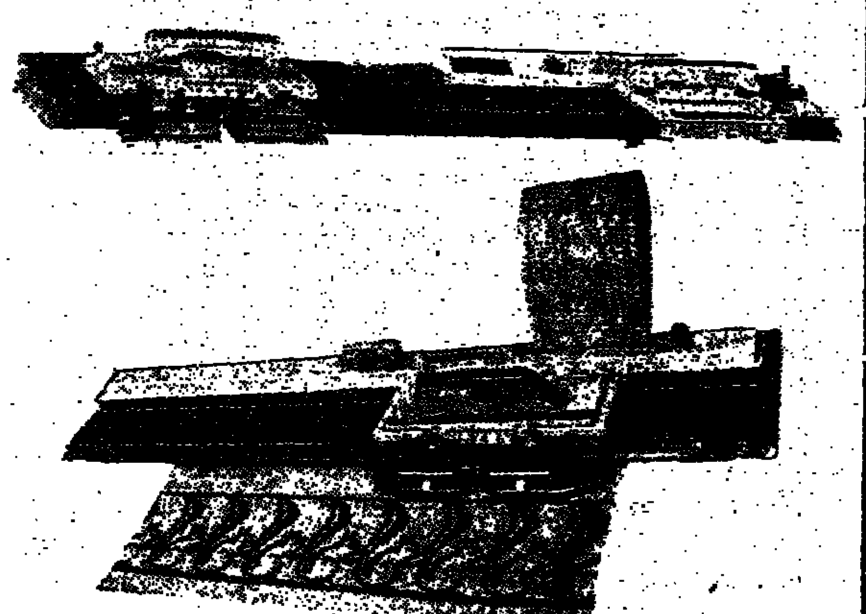

מכונת סריגה אמפיסל
דגם 588

בלחיצת כפתור תוכלי לבצע יותר מ־30,000 דוגמאות סריגה לסריגת בגדי כל המשפחה: אפודות, שמלות, חליפות ועוד. וכן וילונות, ריפוד ואפילו שטיחים. אפילו אם לא סרגת אף פעם הכל יהיה בהצלחה ובמהירות במכונתך.

מכונת סריגה אמפיסל
דגם 820

את פשוט מלבישה את „כרטיס הפלא" עם הדוגמה שבחרת וסורגת דוגמאות אקסקלוסיביות — ברוחב 24 קיטוב: — של סריגה ז'אקרד, אריגה ותחרה. אין צורך להציב כרטיס או להחליף הכרטיס — המכונה עושה זאת באופן אוטומטי לחלוטין.

סוודר לילד
מחיר בסריגה עצמית 18 ל"י.
מחיר בחנות 68 ל"י.

אפודה עם שרוולים
מחיר בסריגה עצמית 30 ל"י.
מחיר בחנות 110 ל"י.

אפודה לילד
מחיר בסריגה עצמית 11 ל"י.
מחיר בחנות 42 ל"י.

חסכי כסף חסכי זמן!

סרגי תוך שעה סוודר לילדך או שמלה אלגנטית לעצמך בערב אחד! בקלות תסרגי תוך שבוע ימים סוודרים, אפודות, שמלות, מכנסיים, ועוד — לכל המשפחה. במחיר הצמר בלבד תוכלי לסרוג את מלתחת החורף לכל המשפחה. החיסכון הוא 75% בהשוואה למחיר בחנות. יותר מ־25,000 נשים בישראל כבר סורגות מלונחה ברבע מחיר.

הרוויחי כסף!!

אלפי נשים בארץ גם מרוויחות כסף רב ע"י מכירת סריגים שהן סורגות בזמנן הפנוי עבור בוטיקים וחברות. הדרכה חינם בכל רחבי הארץ. אחריות מלאה. אספקה שוטפת של חלקי חלוף.

אמפיסל

תל־אביב: רחוב המלך ג'ורג' 62; רחוב אלנבי 98; ברגמן: בן־יהודה 10; נחלת בנימין 6, חיפה: רחוב הרצל 31. ירושלים: רחוב יפו 43. באר־שבע: רחוב הרצל 66. רמת־גן: רחוב ביאליק 33. חולון: רחוב סוקולוב 66; מרכז מסחרי קרית שרת. פתח־תקוה: אסכנזי 3. הרצליה: רחוב סוקולוב 16. ראשון־לציון: רחוב רוטשילד 50. רחובות: רחוב הרצל 194. אשדוד: מרכז א' מס. 44. נתניה: אמפיסל תחנה מרכזית. קרית־גת: בנין בנק המזרחי מס' 10. דימונה: מרכז מסחרי. אשקלון: הרצל, מול בנק קופת־עם. עפולה: דוגלב, דרך הבנים. צפת: בוכניק, ירושלים 75. קריאת: גרינברג, מרכז מסחרי. קריה אתא: הצרוני, מרכז שבים. קרית ביאליק: קרפ דליה, רחוב הגפן 24. קרית מוצקין: סלון טלקול, שד' ירושלים 15. קרית שמונה: דהן מרים, מרכז רסקו 76. ראש פינה: פרידמן, לבורה, הרחבה 19 השכונה: הדר פרידה, עוזיאל 43. בת־ים: אמפיסל, בלפור 37. זכרון־יעקב: ברקוביץ רות, המייסדים 46. מבשרת: אלקטרו טבצה, מרכז מסחרי. טבריה: אמפיסל, רחוב יהודה הנשיא, יהוד: אלקטרו רון, רח' קיבוץ גלויות 47. כפר־סבא: הדיוגל (גדול את דולטניק), שד' ויצמן 116. מגדל העמק: קולבצקי, מרכז מסחרי. נצרת: בגי שופיק חוסן, שוק מרכזי. נצרת עילית: אלמלית נמתלי, מרכז רסקו 19 (משורטים). עפולה: סלון ניצה תחנת אגד. נהריה: דיכגטל, הרצל 77. לוד: מאוזי, הרצל 66; האנג, הרצל 46; „סלון מרומי", הרצל 69; חג'ג', הרצל 49. רמלה: אסתר אוביברסל, רח' הרצל 63; קריסטמרלו, הרצל 79; קרפ חיה, מרכז מסחרי 10. אור־יהודה: בהרי, מרכז מסחרי, מרצבה. בני־ברק: גינה אמבל, רח' ירושלים 60; קיבל בלומה, עקיבא 30; מאיר יוסף, עקיבא 41. אילת: מרכז תיירות חדש.

הוטל פיקוח מס הכנסה על הכנסות מעבודות עפר ובניה

יובטח מסירת מידע מיידי על עבודות ממשרד הבטחון

נציב מס הכנסה הטיל על מחלקת החקירה הגלוי לבוא בהידברות במשרד עם משרד הבטחון על מנת להבטיח קבלת מידע מיידי לגבי כל המקשורה לצורך ביצוע עבודות עפר בניה הרשיב.

דובר מינהל הכנסות המדינה שמס על כך הוסיף, כי המידע מיועד להבטיח קידום גביית מסים משנים קודמות, לתקן מיקדמותיהם של כל קבלנים לשנה השוטפת בהתחשב בהכנסותיהם המוגדלות וכן התארגנות קבלנים בקשר לאותן עבודות. לקראת קבלת דו"חותיהם של אותם תיקיהם של קבלנים אלה לא יכללו במיבדם הרגיל לצורך עריכת שומות. כל התיקים הללו ייבדקו בדיקה מעמיקה מבלי להמתין לסוף שנת המס. הבדיקה תכלול ציות לניכוי במקור מעובדיהם, ציות לצווים שהל פיהם עליהם לנהל ספרי חשבונות ומעקב אחר הגשת דו"ח על ההכנסה ומתן הצהרות הון.

נציב מס הכנסה מחזיק בדעה שתנאי לקבלת עבודות מטעם משרד הבטחון ויתר משרדי הממשלה הוא קבלת אישור מפקיד השומה על כך שהקבלן או הספק מנהל ספרי חשבונות מסודרים. מכתב ברוח זה שלח הנציב לרשויות המוסמכות העוסקות ברכישת סחורות ושירותים לצרכי משרדי הממשלה.

דובר מינהל הכנסות המדינה שר ותשלומים נלווים לשרים נקבעים על מסר על כך הוסיף, כי תנאי השכר ידי ועדת הכספים של הכנסת.

חוק מס הכנסה התקנות שהוצאו על פיו יוחלו גם על שרים

בניגוד למה שפורסם בעתונות, הודיעה נציבות מס הכנסה כי חוק מס הכנסה והתקנות שהוצאו על־פיו יוחלו גם על שרי המדינה, כולל הוצאות אירוח וכיבוד. רק ההוצאות לאירוח וכיבוד לאורחים מחו"ל יוכרו כנהוג לגבי כל המשק.

פיחות בדרום אפריקה

פרטוריה, יום א' — דרום אפריקה הודיעה היום על פיחות הראנד בשיעור של 17,9 אחוז לעומת הדולר ה־אמריקאי, הפיחות הגדול ביותר ש־נערך בשנים האחרונות במדינה זו. ... שר האוצר אוהן הורוביץ אמר, כי הפיחות יכנס לתוקפו מחר, והוא נ־עד לצמצם את הספקולציות בגוי ק־ראנד, על רקע הירידה במחיר הזהב.

מתה פעוטה שנפלה ממרפסת

פעוטה בת חצי שנה, אשר נפצעה קשה בשבוע שעבר בנופלה ממרפסת בית הוריה, מתה כיום אי מפצעיה ב־בית החולים הממשלתי בנהריה.

בדירה על שמחת בית השואבה שנערכה בסוכת רב מרכז הציר הרב ז. ד. סלונים בשמטו לצערנו שמור היקם של סגן ראש העיר הרב שמור אל שאולסון ויו"ר המועצה הדתית מר גדליה שרייבר שנאמו על ערבי הי־יום, ואנהג הפליה.

גוֹל אחד בלבד!

אין צורך לבוא לסניפי בנק טפחות! גזור ושלח את התלוש המצורף ואנו נמציא לך בחוזר את המידע והמסמכים לצורך הצטרפותך לתוכנית

טפחות 90,000

הפתרון לדירה לך או לילדיך

* חסכון ...
* משכנתא כפולה, משכון המסכון, לא צמודה, בריבית 6%-7½% בלבד
* ...

לכבוד
"טפחות" בנק משכנתאות לישראל בע"מ
רחוב הלל המלכה 9, ירושלים

נא לשלוח אלי טפסי הרשמה וחומר הסברה נוסף על התכנית החדשה "טפחות 90,000"

בברכה,

שם השולח: ____________

כתובתו: ____________

לוח המודיע

מחירי מודעות בלוח

בימי חול: 2 ל"י למילה
ערבי שבת וחג: 2.50 ל"י למילה
מינימום 10 מילים.

להזמנות השתמש בטופס — „לוח המודיע בדואר", אין מתקבלות מודעות בטלפון.

דירות ובתים

בירושלים

למכירה

* למכירה בירושלים 2 חדרים עם הול מואר 3X3 בגבעת שאול טלפון: 02-536037 אחה"צ.
* למכירה בסנהדריה 3 גדולים עם הסקה ביתית עם ארון קיר גדול טל. 02-225777.
* למכירה בקרית צאנז בירושלים 3 חדרים (אחד קטן) קי"א טל. 02-533305.
* למכירה ברוממה ליד אגד 2 וחצי חדרים ק"ב, עם הסקה ביתית טלפון: 521287.
* למכירה דירת לוקסוס 3 חדרים והול עם הסקה ישא ברכה 39 ק"ב.
* למכירה בבית וגן 2 וחצי ק"ב מר־פסות סגורות — 230,000 ל"י טלפון: 02-535662.
* למכירה דירת 4 חדרים הסקה בי־תית ק"ה, בנוה צבי טל. 288385, — 280185.

בדמי מפתח

* בדמ"פ בגאולה 1 וחצי וגחיות לפנות דרדוביץ ישיבת מיר עד 2 בצהריים.
* בהזדמנות בירושלים בדמ"פ 2 וחצי חדרים רחוב בלילויס 1 ע"י שטראוס.
* בדמ"פ ולמכירה בקרית משה 3 עם הול ומטבח גדולים עם הסקה ק"ב, טל. 02-232737.

להשכרה

* בשכ"ה 3 חדרים בסנהדריה מור־חבת קומה ד' כניסה מיידית טלפון: 03-62879.
* דירה בשכ"ה מרוהטת 2 חדרים רח' צורא 33 מילר בתי אונגרין 27.
* בשכ"ה 3 חדרים מרוהטים עם פ"א 2 כרפסות סגורות עם טלפון. טל. 02-271108.
* להשכיר דירת חדר עם נוחיות לתיירים להקופה קצרה, טל. 226758.

קבלני בנין

* דירות מפוארות בנות 3 חדרים בסנהדריה ברח' הרב בלוי פנת ש־אול המלך פרטים במשרדנו ב, ליפ־שיץ בע"מ רח' המלך ג'ורג' 43 טל. 69822, 65720, — אחרי ה־28 בספ־טמבר.
* בגבעת שאול דירות פאר 3—4 חדרים גדולים, בניה מתקדמת נוף, הסקה כל המחיות 02-228998.

בבני ברק

למכירה

* 3 חדרים לוקסוס עם הוספות באזור זהר מרכזי ושקט קומה ב' 220000 לרציניים בלבד טל. 793841 בני ברק.
* למכירה בבני ברק דירת 2 חד־רים עם הול, גורדון 22 ק"א, טל. 03-741036.
* למכירה 2 וחצי חדרים קומה ב' 3 כיווני אויר רחוב יונה הנביא 10 בני ברק לפנות משעה 17,00 לא בשבתו.

בערי הארץ

* באזור שקט למשפחות מסודרות דירות 3—2 ו־4 חדרים משכנתא ד־תנאי תשלום, קרקע פרטית, מרכז מס־חרי וסופרמרקט אפריקה ישראל ל־השקעות בע"מ 751540, 50281.

שידוכים

* שידוכים לחרדים שמעון רח' ר' עקיבא 98 בני ברק.
* בחור חרדי, מצדה המזרח מ־עוניין בשידוך (יתומה או בודדה) ת. ד. 6272 ירושלים, צבור יוסף.
* שידוכים ת. ד. 679 באר שבע.
* שידוכים חרדים ת. ד. 7469 ירו־שלים.
* שידוכים דתיים חרדים ת. ד. 6476 ירושלים.

בקור חולים

חברת ביקור חולים ע"י אגודת ישראל תל־אביב־יפו

חולים הזקוקים או המעוניינים בי־ביקורים בביה"ח או בבית, או עזרה אחרת מתבקשים לפנות לחברה בקור חולים שע"י אגודת ישראל תל־אביב יפו בהתובת דלהלן:

א. בית אגודי רח' ברדיצ'בסקי 5 טל. 235944, 322152.

ב. ר' משה אנגבר בחנות לתשמישי קדושה בחצר בית הכנסת הגדול — רחוב אלנבי 110.

ג. ר' א. ג. ביבלה דרך שלמה 142 טל. 33032.

וכן ניתן להשאיל כלים לחולים הז־קוקים לכך, בימים שני וחמישי בשבוע בין השעות 7—8 בערב. במש־רדנו, רח' ברדיצ'בסקי 5 ת"א. בבית יוסף חג שמח.

תשמישי קדושה

* טליתות, תפילין, מזוזה, ספרים ותשמישי קדושה מהודרים זולים בי־ותר להשיג אצל משה אנגבר, חנות חדשה בחצר בית הכנסת הגדול בתל אביב, אלנבי 110.
  במקום להשיג אצלי אתרוגים ולול־בים, סוכות וחג שמח.

מטפלות

* דרושה מטפלת לילדה 5 פעמים בשבוע ברקל חת"ם סופר שערי חסד 02-33370.
* דרושה מטפלה לתינוק 02-287312.
* דרושה מטפלה אחראית רצוי עם עבודות בית ברחביה טל. 67969.
* דרושה מטפלה בבני ברק ל־פע־מיים בשבוע לשעות אחה"צ טלפון: 03-794042.
* דרושה מטפלת צבור מורה 5 פעמים בשבוע בבני ברק טל. 788256.
* דרושה מטפלת ל־2 ילדים אצל מורה, בני ברק, רח' מהרש"ל טל. 785743.

אבידות

* מי שאיבד לפני זמן מה ספודיק בכמל התצופה בלוח יפנה לטלפון: 02-34293.
* נאבד שעון יד של אשה בסביבת גאולה — להודיע לטלפון 811411.

הצעות ובקוש עבודה

* למעוניינים — מנהל חשבונות ב־כיר בעל ניסון רב מקבל בביתו הרשלים.
* דרושה תופרת או תלמידת בי־"מקור הגוזמי", הנביאים 86 ירוש־לים, טל. 222962.
* כתבנית מצולה מעוניינת בעבו־דה, במקום לתי סולידגו, ברטנורא 9 בני ברק.

Rotex

דרושים

1. מנהל במתפרה
נסיון בניהול כ־80 עובדים

2. מבקר/ת טיב, לתפקיד אחראי במתפרה

3. מדריכה לתפירה
נסיון בהדרכה במכונות שונות

4. פועלות מקצועיות
במכונות תפירה

5. עובדות לקיפול ואריזה

תנאים טובים ושכר עידוד

רוטקס דרך זבוטינסקי 7, בני־ברק טל: 789191

למפעל טקסטיל

דרוש בתל אביב

עוזר למנהל חשבונות

בעל נסיון בעבודת חשבונאות וחישובי שכר

מועמדים מתבקשים להתקשר

לת.ד. 1177 תל אביב עבור "רישבונאי"

חליפות הריון
דוגמאות חדישות
במבחר גדול
כלילת יופי
תל אביב, רחוב דיזנגוף 109
טלפון 231948

מכירה מיוחדת
בג'רוסלם ג'רסי
בדים אופנתיים
במחיר סוף העונה

(הבדים ברוחב 1.6 מטר)

סריגים מודפסים מבחר דוגמאות אופנתיות	26.- ל"י המטר
ז'אקארדים במבחר צבעים חדישים	20.- ל"י המטר
אינטרלוק, צביעה חלקה בשפע צבעים מרהיבים	24.- ל"י המטר
גאבארדין בשפע צבעים ובגווני הפסטל	35.- ל"י המטר
פלוש דק מבחר בדים עדינים במיגוון צבעים	25.- ל"י המטר
פלוש עבה במיגוון צבעים חדישים	30.- ל"י המטר
פלוש גזיזה במבחר צבעים אופנתיים	40.- ל"י המטר

הכינו לכם מלתחה מעולה - בהוצאה נמוכה

בירושלים: המפעל, גבעת שאול ב' פתוח ללא הגבלה (בין השעות 8.00—18.30)
בתל־אביב: רחוב אחד־העם 11, ליד כל־בו שלום
בין השעות 9.00—18.00 ● בימי רביעי עד 14.00

לוח היום

ביה יום ד' כ"א תשרי, הושענא רבה תשל"ו
הדף היומי: שבת לג
משנה יומית: מקואות ו', ב"ג
הלכה יומית: יום הכיפורים תפל"ז, א"ג

סוף זמן
קריאת שמע
תפלת שחרית
שקיעת החמה

מחר

זמן
עלות השחר
הנץ החמה

תורנות בתי מרקחת

ירושלים
ליל שבת: "מאיר", יפו 44.
שבת: "ציונבס" האר' 12
מוצ"ש: "רמות אשכול" מרכז מס־חרי רמות אשכול

תל אביב
ליל שבת: "פרנקל" המלך ג'ורג' 28. "יאבי" יהודה הלוי 67
שבת: "גוטמן", אחד העם 91 "כבר המדינה", ה' באייר 48 "יאבי", יהודה הלוי 67
מוצאי שבת: "גוטמן", אחד העם 91 "צפון" יהודה המכבי 33

בני ברק ורמת גן:
ליל שבת: "הרמה", כבר הירשבם.
שבת ומוצ"ש: "הורשביין", רבי עקיבא 11

רמת גן:
ליל שבת: "הלפיות" אבא הלל 30
שבת ומוצ"ש: "הגיגה", ארלוזורוב 81

פתח תקוה
ליל שבת: "הירקון", שטמפפר 24
שבת ומוצ"ש: "מרכז השרון" חו־בבי ציון 40

נתניה
ליל שבת: "הנשיא" ויצמן 36
שבת ומוצ"ש: "המגן" ויצמן 31

בת ים:
ליל שבת: "רמת הנשיא", אלי הכהן 1
שבת ומוצ"ש: "עצמאות" בלפור 75

חולון
ליל שבת: "נאות שושנים" באר־לים 44
שבת ומוצ"ש: "שיינין" סוקולוב 68

באר שבע
שבת: "הנגב" קקל 108
מוצ"ש: "יומה" ביאליק 5, שכן ב'

הרצליה והסביבה
ליל שבת ומוצ"ש: "פינקלר" אחוזה 78, רעננה.

תורנות בתי חולים

ירושלים
ליל שבת: ילדים־הדסה, פנימית־נשים — בקור חולים ביהוגית ועינים — שערי צדק
שבת ומוצ"ש: פנימית — הדסה, ילדים ביהוגית עינים ונשים — שע־רי צדק.

תל אביב
ליל שבת: "רוקח" הדסה — למח־לות פנימיות, "איכילוב" — למחלות כירוגיות ואף אוזן וגרון.
שבת ומוצ"ש: "איכילוב" — כל המחלקות.

חיפה
מחלקות.
שבת ומוצ"ש: "רמב"ם" — כל
ליל שבת: "רוטשילד" — כל ה־מחלקות.

עזרה

משטרה
ירושלים, תל־אביב, חיפה, רמת־גן, בני־ברק, חולון, פתח־תקוה, הרצליה, אשדוד, אשקלון, באר־שבע, נהריה, נתניה, נצרת — 100; אילת — 2244; חדרה — 22444; טבריה — 20444; קרית־שמונה — 40444.

מכבי אש
ירושלים, תל־אביב, חיפה, פתח־תקוה, הרצליה, אשדוד, אשקלון, רחובות — ב. 102; רמת־גן — 742222; בני־ברק — 781133; גבעתיים — 723333; ראשון־לציון — 942222; חולון — 842112; אילת — 2222; באר־שבע — 2222; חדרה ונתניה — 22222; טבריה — 20222; נהריה — 922222; נצרת — 5522; קרית שמונה —

מגן דוד אדום
ירושלים, תל־אביב, חיפה — 101; אילה — 102; רמת־גן, בני־ברק, גבעתיים — 781111; חולון — 843133

המודיע
עתון יומי — ירושלים

המו"ל: הסתדרות אגודת ישראל העולמית — ההוצ' המו"ל.
העורך: יהודה לייב לוין
המערכת: יפה פנקס רחוב שמעי ושאול 5, ת.ד. 1306, טלפון 222258

— O —

מערכת ליל"ה ומודעות: איחוד התעשיה מקור ברוך ירושלים — דפוס המודיע, טלפון 538605, 222258

— O —

סניף ת. א. אלנבי 122 ת. ד. 1869 טלפון 624353
בשעות הערב: טלפון 823941

— O —

אין המערכת אחראית לתוכן המודעות וסגנונן

— O —

סוכנויות "המודיע" בחו"ל לקבלת מנויים ומודעות בארצות הברית:
Y. A. ZISHINSKY
1672 - 53rd Street
Brooklyn, N. Y. 11204
Tel. 851 - 5100
851 - 5016

באנגליה:
S. HECHT
93 Fairholt Road
London N. 16 5EP
England
Tel. 01-800-6246

هكذا من الأصل

הד היום

פיחות, פיחות ירדוף

מ—ה. פיחות הל"י הפך להיות פולוליה קבוע לכלכלה הישראלית. אם בעבר נהגה הממשלה ליתן מינוס מדי בביצוע פיחות והתה צער מעין זה ממש עד להגע שמכבר לא היה שום טעם בזה, הרי במהלך השנה האחרונה — ענקמה שיטה זו בקצב הקטנטני הזחוקי. פיחות ירדוף פיחות, כשעדי שיטה גם יחד: מה שמכונה "פיחות גדול" ביחד עם "הפיחות הזוחל", וכאשר עושים את חשבון הלירה הישראלית מנובמבר אשתקד עד היום — מתברר שאנו מגיעים לפיחות מצטבר של קרוב ל־70 אחוז לעומת שעריה של הלירה שהיה עד אז.

הטובה שהממשלה נוקטת במוצאי שבת להחליט על פיחות בשיעור של 10 אחוזים יש בה כדי להעיד ששיטת הפיחות הזוחל אינה בכלל ארוכה למדווי המשק הישראלי, שאם לא כן לא היה כל צורך להזור ולבצע פיחות שהוא נוכב ל"גדול" ביחס לשיטת הפיחות הזוחל. אלא, שאיננו קובעים בחיי הכלכלה בישראל כבר מצהירים עתה, שאין לראות בביצוע הפיחות הנוכחי ביטול שיטת הפיחות הזוחל, כך שניתן לצפות להמשך הפיחותים הקטנים בשיעור של שני אחוזים, פעם בחודשיים יום בצרק.

ספק רב אם יהיה בכך כדי לעודד הזרת הציבור למשק ולכלכלה. מסתבר, כי התחזיות הנכונות ביותר נעשות על ידי הספקולנטים המסתפרים בשערי־המטבע, שתחושותיהם שלהם אינן בוגדות בהם. תגלית החדות בשערי הדולר נחיד ובדולר השחור בשבוע האחרון התבססו כנראה לא רק על הערכות אלא גם על ידיעות בדוקות שהממשלה עומדת להחליט על צעדים כלכליים דוקא בכוון זה של ביצוע פיחות ניכר שמוקיר יותר נגבה בידי הספקולנטים. עובדה זו יש בה כדי להעיב לא במקצת על הצורה בה מנוהלים את חיי הכלכלה במדינה ולעקור כל שארית של אמינות, אם מצרך זה עדיין מצוי בכלל אצלנו.

הסיבה העיקרית שהביאה לפיחות, היא הגרעון החמור של למעלה [illegible] לירות בתקציב הממשלה לשנת הכספים. כמו הדבר שהממשלה נוכחה [illegible] קיצוצים, [illegible] כדי לגבות ולאפשר מקור לכיסוי גרעון צבורי זה, ויותר מזה [illegible], שגם לאחר ההחלטה על הצעדים הכלכליים — רחוק החבר מגרעון התקציבי זה יכוסה.

הפיחות איננו מביא למעשה רווחים מהכלכליים, שכן הפיחות העלאות המסים גוררים עמם התייקרויות רציניות לבדי, בה שיגרום לממשלה הוצאות נוספות במאות מליונים ואף יותר מזה לכיסוי תשלומי תוספת־יוקר, הגדלת הסובסידיות ותוספות כספיות למשפחות מעוטי־אמצעים, ובנוסף לכך, — גדלים החובות הצמודים של הממשלה עקב ירידת ערך הל"י ועליית אינדקס יוקר המחיה.

יעברו עוד כמה ימים עד שכלכלנים יוכלו לסכם את השפעת הפיחות, אך כבר עתה אומרים מומחים שהחוה הוא מפוקפק למדי. אם מוסיפים לכך את אלמנט חוסר האמון של הצבור במדינה, ההאום וההתבצעים יותר ויותר, כי השיטה הנבונה ביותר היא להוסיף ולקנות, להוסיף ולהוריש מכל הבא ליד, — הרי שזה מעמיד בספק גמור את כל הפיחות ובוניבנו.

אלה התומכים בפיחות רואים את האספקט החיובי שבו במתן עידוד לייצוא, תמורה גבוהה יותר לכל דולר של ייצוא יש בה כדי להמריץ את כל הגורמים להשקעת יותר ויותר לייצוא, אך נימוק זה מוסבר בכל פעם שנעשה פיחות ואין רואים תוצאות של ממש בכוון זה.

גם הצעדים הכלכליים הנוכחיים כוללים שוב הפגיעה במשכורות מעוטי־היכולת, אמנם, בלחץ ההסתדרות נמנעה הממשלה מלפגוע שוב בסובסידיות למוצרי־יסוד ונמנע ייקורם של שירותים עממיים כמו התחבורה, אך העלאת מחירי הדלק לתעבורה — פוגעת קשות בשכבות החלשות. מחירי גז לבישול וסוגי דלק להיתום — ההייקור שוב בשיעורים ניכרים הפוגעים מכך הם במקורי־האמצעים שההכרח המשמש ובא יהיה שמורים יותר יקר ויותר קר.

מראוי להדגיש גם נקודה נוספת, והיא המידע המוקדם הזורם החוצה לפני ביצוע צעדים כלכליים, שנהפך באחרונה למבצע תמוה, בעבר היו צעדים כאלה נשמרים בסוד עד לרגע האחרון, ואילו באחרונה יודעים שבוע לפני כן מה שהולך להתבצע, דבר הגורם בהלת קניות וכירוץ אחרי רכישת חפצי־כותרות למיניהם. הפיחות שהפך לשיטה לא פסח גם על הסודיות ההכרחית והדיונית.

סאדאת מגלה חילוקי דעות עם נאצר

קאהיר — הנשיא אנוואר סאדאת גילה זו הפעם הראשונה שהיו לו חילוקי דעות עם נשיאה המנוח של מצרים, גמאל עבדל נאצר. גילוי זה כלול בפרק השלישי של זכרונותיו, המתפרסם בגליון שבת של העתון "אל אהרם".

בפרק זה אומר סאדאת, שהיה לו ויכוח עם נאצר על הצורך לשנות את המשטר והשיטות, אשר הביאו לתבוסה הצבאית בשנת 1967 על ידי ישראל.

"לא גיליתי חילוקי דעות אלה, משום שאינני מצדד בקנוניות בסיכסוכים ובהליכה במחבקים" — הוא הוסיף.

סאדאת אומר, כי למרות חילוקי הדעות הם היו ידידים כל השנים.

הרוגי ספרד השאירו מכתבים

מאדריד — עורכי דין פירסמו בשבת את תוכנם של מכתבים, שנכתבו על ידי ארבעה אנשי הגרילה זמן קצר לפני הוצאתם להורג באשמת השתתפות ברצח שוטרים.

הסטודנט חוזה לואיס סנצ'ז בראוו, בן ה־21, כתב אל אחותו ויקי "מעל לכל רצוני שתנסי להרגיע את אמא והאחרים"... העולם נתון בשינוי מתמיד, אינני פוחד ואני רגוע מאד... אם תראי את אשתי (סילביה, הכלואה בבית סוהר), מסרי לה את המכתב הזה. מסרי לה שאינני רוצה שהיא תהיה קדושה... — עליה לנסות להתחיל חיים חדשים.

"אם היא תלד בן, הייתי רוצה שייקרא בשמי".

הואן פאראדס מאנוט בן ה־22 היפנה את מכתבו האחרון "אל העם הבאסקי ואל כל עמי ספרד" וכתב בו בין היתר:

"הקרב במשך יימשך עד אשר נשיג את מטרותינו — אויסקאדי (השם הבאסקי לבחוז הבאסקים) חופשית וסוציאליסטית".

עוד כותב לוחם הגרילה "הקרב יהיה ממושך, אבל העם תהיה לו המילה האחרונה". הוא מסיים את מכתבו בחתמו "ספטמבר, 1975, בכלא של ברצלונה, ממתין להוצאה להורג".

בן 15 ניסה לחטוף מטוס

אתונה — תלמיד בן 15, שהיה חמוש באקדח־ריסוס, ניסה בשבת לחטוף מטוס של חברת "אולימפיק" שטס מאתונה לאי מיקונוס שבים האגאי.

דובר חברת התעופה אמר, כי ספירוס מרקוטוס, בן ה־15, שהיה אחד מנוסעי המטוס שיש בו 14 מושבים, שלף אקדח־ריסוס ואמר לטייס לטוס לטיראנה שבאלבניה.

הטייס אמר, שיהיה עליו לנחות במיטנוס לצורך תדלוק, כדי להמשיך בטיסה לאלבניה, אולם כאשר המטוס נחת הקיפו אותו אנשי משטרה, שהיו מלובשים בסרבלי עובדי התחזוקה, ועצרו את הנער — אמר הדובר.

נסיון סחיטה בבתי זיקוק אמריקאיים

וושינגטון — שני אנשים נעצרו בשבת והואשמו כי הטמינו פצצות במתקני חברות דלק ראשיות, בנסיון לסחוט מהן 45.5 מיליון דולר — הודיע משרד החקירות הפדרלי.

ה. ב. אי. אמר כי אנשים אלה אחראים להטמנת שתי פצצות שהתפוצצו בציבלי שבמדינת ג'ורג'יה ב־11 בספטמבר, אשר גרמו "נזק מועט", בתחנת דלק ובחברת נפט קטנה שרכשה דלק מהחברות הגדולות.

פצצה שלישית התפוצצה במיתקן בבית גרוסי ב־9 בספטמבר.

עוד אמרו דוברי פ.ב.אי. כי נתגלו 4 פצצות שלא התפוצצו, ומתנהלת חקירה מדוקדקת במתקנים נוספים כדי לגלות אם טמונות פצצות נוספות בתחנות דלק, במפעלי חברות נפט ובבתי זיקוק.

קבוצה של ערבים־אפריקאים מתנגדת לאספקת נשק למצרים

ניו יורק — ארגון של ערבים־אמריקאים שלח מברק לנשיא פורד ובו הוא מוחה נגד מכירת נשק למצרים.

במברק שנשלח ביום ד' נאמר כי יש לפעול למען פירוק נשק כללי במזרח התיכון. הערבים האמריקאים "מתנגדים בחריפות לשיגור נשק למצרים" מציין מוחמד מהדי, יו"ר ועד הפעולה האמריקאי ליחסים אמריקאים ערבים במברק.

מהדי מציין, כי אין להשיג שלום במזרח התיכון על ידי חימוש הערבים אלא על ידי פירוק נשקה של ישראל ופירוק נשק כללי כאשר ארה"ב שולחת במקביל נשק למצרים ולירדן וגם לישראל, היא הופכת מסחרת בכלי נשק קטלניים — נאמר במברק.

לפורד סמכות לתת הבטחות סודיות לישראל

וושינגטון — ייתכן שהיועץ המשפטי של משרד החוץ האמריקני מסר לקונגרס חוות דעת, שלפיה יש לנשיא פורד סמכות חוקית להבטיח הבטחות סודיות של מתן סיוע לישראל — במצורה של "הסכמים לביצוע" — בקשר להסכם הביניים שנחתם זה לא מכבר בין ישראל ומצרים.

מקורות של הקונגרס מסרו, כי באגרת אל יו"ר הועדה לקשרים בין לאומיים של בית הנבחרים, תומס מורגאן, כותב היועץ המשפטי, כי הבטחות הסיוע לישראל "המהוארות" כיאות לפי החוק הקונסטיטוציוני של ארה"ב כהסכמים לביצוע".

ממכתבו של לו מתברר, כי הרשות המבצעת לא התכוונה כלל לבקש את אישור הקונגרס לחזיות, אשר כלל הבטחות של תמיכתה במקרה של איום סובייטי רציני על ידתה של ישראל.

איגרת זו נכתבה עקב ויכוחים בנושא בין הקונגרס והמימשל.

איגרת של לי נכתבה בתאריך 19 בספטמבר, ותוכנה נמסר על ידי מקורות של הקונגרס וסוכנות הידיעות יונייטד פרס.

מקורות של הקונגרס אמרו, כי קיסינג'ר שוחח ביום ד' בטלפון עם חברים של הקונגרס בנסיון להניע ידיים הסכמה. בינתיים החוה ישית הוויק של הסכם את החלטתו בענין שיגור 200 טכנאים אמריקנים לסיני, עד אשר יפורסם המיבצע את כל ההסכמים עם מצרים וישראל.

פורטוגל הסכימה לבצע על הפגיעה בשגרירות הספרדית

ליסבון — משרד החוץ של פורטוגל גינה בשבת את ההתקפה על השגרירות והקונסוליה של ספרד והודיע כי תקריות אלה גרמו להחמרה הספרית ביחסים בין ספרד לפורטוגל.

בהודעה מטעם משרד החוץ נאמר, שהממשלה, הצבא וכוחות הבטחון לא אחרים קיבלו הודעה מוקדמת על ההפגנות ובכן נתבקשו להגן על הבניין הספרדי.

ההודעה של משרד החוץ הובנה בבירור, שכחות הבטחון התרשלו במילוי תפקידם בכך שלא פעלו לבלימת מעשי האלימות, עד אשר שני הבניינים נבזזו ונשרפו באש.

"משרד החוץ יכול רק להצטער על כך ולגנות את מעשי האלימות שבוצעו תחת מסוה של מחאה פוליטית נגד מתקני הממשלה הקולונילית של ספרד והמבצעים אלה נעשו בשעה שהיחסים בין פורטוגל וספרד נתונים במצב קשה במיוחד" — נאמר בהודעה מטעם משרד החוץ של פורטוגל.

ההפגנות האנטי־ספרדיות החלו בליל שבת והמשכו בשבת, כחות הבטחון עמדו מן הצד באפס מעשה, כאשר מפגינים פרצו לתוך הבניינים, השליכו חפצים מתוך החלונות והציתו אותם באש. רק לאחר שבני הבניינים רוקנו לגמרי, התערבו אנשי קומנדו בצורת טנקים ומשוריינות כדי לפזר את ההמונים.

בריה"מ: פשע דמים פרנקיסטי חדש

מוסקבה — "המבצעים הפרנקיסטיים ביצעו פשע דמים חדש והתעלמו בבוטה ממחאת דעת הקהל העולמית" — כתב בשבת עורך סוכנות הידיעות "טאס" בתגובה על ההוצאה להורג של 5 "פטריוטים אנטי־פאשיסטיים ספרדיים".

"ההוצאה להורג של חמשת הספרדים הינה שיא הדיכוי שמפנה המשטר הפרנקיסטי נגד יריביו הפוליטיים" — מדגיש סופר "טאס" בפאריס.

בימים האחרונים הקדישה העתונות הסובייטית, יחסית, מעט מקום לאיום על חיי 11 הנידונים והסתפקה במסירת ידיעות על "מחאות ברחבי העולם בדעת הקהל העולמית".

ספרד החזירה את שגרירה מליסבון

מאדריד — ספרד החליטה להחזיר את שגרירה מליסבון וכן את כל צוות השגרירות, להוציא מיופה כח אחד, — נמסר רשמית במאדריד.

צעד זה נעשה כמחאה על הריסת בנין השגרירות בידי מפגינים שמאלניים — מוסרת סוכנות הידיעות הספרדית "סיפרה".

השגריר הספרדי הגיע אל נמל התעופה של ליסבון במוצאי שבת תחת משמר כבד והמריא במטוס מיוחד למאדריד.

החל משפטו של פושע נאצי

לונבורג, מערב גרמניה — מפקד לשעבר של המשטרה הנאצית, אלברט קרוגר, בן 59 ושהוה, המואשם ברצח 176 אנשים במלחמת העולם השניה, הופיע ביום ה' בפני בית דין למשפטים בלונבורג שבמערב גרמניה.

לפי כתב האשמה ביצע קרוגר את הפשעים ברוסיה הלבנה בשנים 1941 עד 1943.

בין אלה שנרצחו על ידו לפרג "בשל תאוות בצע או בשל תאוות רצח" נמצאו נשים קשישות וילדים. קרוגר גם מואשם ברצח יהודים רצוצים "בגלל שנאה גזעית".

עורך עלון מחתרת בבריה"מ נידון למאסר

מוסקבה — ולדימיר אוסיפוב, עורך של כתב עת מחתרתי לאומני, נידון ל־8 שנות עבודת פרך בסוף פעילות אנשי אוסיפוב, מסרו ביום ה' ידידיו. בית הדין בעיר ולדימיר, 200 ק"מ מזרחה ממוסקבה שפט את אוסיפוב בן 37 אחרי דיון של 3 ימים בדלתיים סגורות.

אוסיפוב הואשם על פי הסעיף 70 של החוק הפלילי הסובייטי בשורן שליחות עותקי עלונו "וצחה" לתר־ל ההרת פירסום מאמרים בכתבי עת של מהגרים. התביעה גם האשימה אותו בקבלת כסף מארגון מהגרים שמרכזו במערב גרמניה.

"וצחה" הופיע 10 פעמים לפני שהמשטרה מנעה פירסומים נוספים, הרצלוח דגל ברעיונות רוסיים לאומניים.

אוסיפוב ששהה במחנות עבודה 7 שנים בשנות ה־60 שוב נעצר בנובמבר אשתקד, ידידיו מוצפים כי על פי סעיף 70 הענש המכסימלי הוא מאסר של 7 שנים.

הליגה הערבית מיחתה על אספקת נשק מתוחכם לישראל

קהיר — מועצת הליגה הערבית מיחתה בשבת על כוונתיה של ארה"ב לספק לישראל כמויות גדולות של נשק מתוחכם.

קריאה לנאט"ו לא לצמצם הוצאות הגנה

קופנהאגן — כל־עוד מדיניות הבינוי אמנה ואינה להגדיל את תקציביה [illegible] אמר לנאט"ו להחליש את כח המגן שלה על ידי צמצום הוצאות ההגנה, דברים אלה אמר שר ההגנה האמריקני ג'יימס שלזינגר ביום ו' בנאום שנשא בפני כ־208 נציגי נאט"ו בקופנהאגן.

שלזינגר אמר, כי התקציב הצבאי הכללי של בריה"מ מגיע ל־130 מיליארד דולר, והוא גדל בכל שנה ב־4 אחוזים. בשים כך, אמר שלזינגר יש להתנגד לכל צמצום כוחני, ונוכחות מספר רב של חיילים אמריקניים באירופה היא ביום חיונית.

שלזינגר אמר, כי לא יצויב ראה על הריסות הברית בנאט"ו בבצרה, "אילם על הברית בנאט"ו יכולה להרביק כסקנה משלה מן המצבויות הירצעית. על התחזקות הכח הצבאי בכל איזון ישראל".

ביום ו' אישרה הועדה הצבאית של האסיפה המלמה הקדנאצ לקונגרס האמריקני לבטל את אמבגנו על משלוחי נשק לתורכיה, רק נציג יוון הצביע נגד ההחלטה בעת נציגי צרפת נמנעו.

כמו כן קראה הועדה ביום ו' ל־15 מדינות נאט"ו להמנע מכל צעד למען קבלת ספרד לברית, וזאת בעקבות פסק דין המוות נגד לוחמי גרילה בספרד.

אשרף מרואן נפגש עם שר ההגנה הצרפתי

פריס — אשרף מרואן, יועצו של הנשיא סאדאת, והמכהן כיו"ר מועצת המנהלים של החברה הערבית לתעשיה צבאית, נתקבל ביום ו' על ידי איבן בורג'י שר ההגנה הצרפתי.

החברה הערבית לתעשיה צבאית, שבה שותפות קטאר, ערב הסעודית, אבו דאבי ומצרים, ביקשה את עזרתה של צרפת בקשר עם הקמת תעשיה בזה.

הגב' מאיר בספר זכרונות שיצא בלונדון:

שיחות ההפרדה ישראל־סוריה אשתקד — כמעט התמוטטו

"זהו, איפוא, הקץ" — אמר קיסינג'ר לגב' מאיר בעת שישראל דחתה דרישות סוריה, אולם לבקשת הגב' מאיר עשה קיסינג'ר "סיבוב שיחות" נוסף והמו"מ הצליח

לונדון — שר החוץ הנרי קיסינג'ר כמעט הפסיק את המגעים שהסתיימו אשתקד בין סוריה וישראל למען הסכם להפרדת הכוחות, אולם שוכנע על ידי ראש הממשלה גולדה מאיר לעשות מאמץ אחד נוסף בדמשק, שאכן הסתיים בהצלחה, — מגלה הגב' מאיר בספר זכרונותיה "חיי" שיצא כאן לאור בשפה האנגלית.

הספר "מי לייף" שיצא לאור מטעם הספרים ויידנפלד וניקולסון, מגלה את הערצתה הרבה לד"ר קיסינג'ר, שכונן לדבריה "בבל: איש־מלומד, תבונה, היציבה, מרץ ודבקות במטרה העובדה שהוא מייצג את המעצמה הגדולה בעולם...".

עתונאים שסיקרו במאי 1974 את מסע הדילוגים המרתוני בן חודש הימים, היו או כידעים לעובדה כי הבריים עמד על סף התמוטטות. הגב' מאיר מסבירה בספרה, עד כמה היה כורים זה קרוב לכשלון.

"ישראל דחתה זה עתה לדרשה של נשיא סוריה חאפז אסד, וד"ר קיסינג'ר אמר לגב' מאיר: "זהו, איפוא, הקץ, מיסקו יסע מחר לדמשק עם הוראות להודיע שם כי לא יהיה מו"מ נוסף, וכי אנו מציעים לפרסם הודעה משותפת" — כותבת הגב' מאיר.

אולם קיסינג'ר נועד פעם נוספת עם הגב' מאיר בשעות אחה"צ של אותו יום, ושאל אותה אם היא סבורה, כי עליו לנסוע בעצמו לדמשק.

"אמרתי לו, יודעת אני דבר אחד, אם תסע בעצמך, יש סיכוי כלשהו שתצליח הפעם, ולא, אין כל סיכוי שהוא" — כותבת הגב' מאיר, בהוסיפה כי בו סיקו הסכים לדעתה.

"אוקיי... אני אסע, יתכן שבכל זאת אצליח להביע משהו" — השיב על כך קיסינג'ר.

היא חזר מדמשק לכתרת היום בשעה 01.30 לפנות בוקר, המן בועט לאחר מכן נפגש עם הצוות הישראלי, הגב' מאיר מוסיפה: "הוא נכנס ביעף ואמר, הכל בסדר, הצלחנו".

מרוז: קיסינגר נכשל בחודש מארס מפני שניהל "מו"מ בשם עצמו"

בון — שר החוץ האמריקני הנרי קיסינג'ר לא הצליח להביא לידי הסכם בין ישראל ומצרים בחודש מארס, מפני שהוא ניסה "מו"מ בשם עצמו", בעוד אשר במסע הדילוגים האחרון שלו הוא פשוט תיווך, דברים אלה אמר שגריר ישראל בבון, מר יוחנן מרוז, ביום ה' במועדון של אנשי עסקים אמריקניים.

מרוז אמר, כי אנשי צד שלישי, המנסים לסייע לישראל ולערבים להגיע לשלום, "צריכים להיות מתווכים ולא מנהלי מו"מ", ועליהם לקיים "יחסים מאוזנים בין כל הצדדים המעורבים".

מרוז המשיך ואמר, כי הקו בין תיווך למו"מ הוא גבול שקשה לשרטט אותו, "ולא אוציא מכלל אפשרות, שקיסינגר נקט אולי עמדה משלו בנושאים טכניים מסויימים בעת השיחות האחרונות".

אולם העובדה, הוסיף מרוז שהסיבוב האחרון הוכתר בהצלחה, לעומת הכשלון במארס, נובעת מן העובדה שהפעם עסק קיסינגר בתיווך ולא העלה הצעות משלו.

מיום ליום

חגים וזמנים ... לפיחות..

בכל הנראה, כמובב של האוצר, מר רבינוביץ, אזירה צחולות לשם ביצוע רפורמות כלכליות. בתקופת מועדים הודיע על שורה של העלאות מסים. את מוצאי שמחת־תורה מצא כמועד מתאים לפיחות. חגים וזמנים נראים בעיניו כמרכיב הולמים לעריכת ניתוחים בבשר החי, אילו מצוב שהוא סבור כי מתוך החגים אין הציבור משיב לב דיו למה שמכינים לו.

ספק רב אם יש מן התכמה בבחירה זו, ומה שלא מוטל בספק הוא — ששוב, כמו תמיד, המעמד הנמוך והמעמד הבינוני — הם שיוצאים נפסדים מן הצעדים. המרכיבים המרכזיים של החלטות הממשלה של אתמול הם ייקור הדלק ומס־קניה. אמנם ישנה כאן פגיעה רצינית בבעלי רכב פרטי, אלא שרובם של אלה גם הם נמנים עם המעמד הבינוני, והחלק איננו משרת רק מכוניות. דלק הוא כגז לבישול. בצורך צמצמי ביותר, ואין להבין את ההעלאה הדרסטית בסעיף זה ב־20 אחוזים ויותר, כמו שאין להבין את ייקור הנפט או הסולר הדרושים להסקה ולחימום — גם זה צורך "עממי" ביותר — באותו שיעור גבוה.

אמנם, תוך תקופה קצרה יגסו בוודאי "לאוף" את ההתייקרויות. ה"מבונה" תמשיך לרדוף: תוספת־היוקר תגדל, הקיצבאות של ביטוח לאומי יגדלו וכו', אלא שתמיד, כל התיקרות, למרות הפיצוי שנותנים עליה — משאירה אחריה "משקע" ניכר של פגיעה ברמת־החיים של האוכלוסיה דלת־האמצעים. בעלי משפחות גדולות — קטנה יכולתם לקיים את עצמם ברמה מינימלית. העלאת מס־קניה בעשרה אחוזים, כמוה כהעלאת מחיר הדלק — בבחינת פגיעה תמורה בשכבות החלשות, אך זו הועדפה על אמצעים אחרים, משום שלחלשים קשה למחות, קשה להפגין.

* * *

בפנים זועמות

"היטרקטה" התריעה על סדרי הגיוראין הדתיים בישראל. נתקבלה בפנים זועמות מצד חלק ניכר של מאטבי העתונות הכלליות בישראל. אלו זו פעם ראשונה, שכתבה מאמרים בעתונים אלה, מדבריים בצורה די בציניות וגם הגמה יתירה, בגיעה למה שהיה קורה המגד, שבכל שמדובר בענין "יהדות" — הולכים לאיבוד כללי הגיון מינימליים ביותר.

ההתקפה כוונה הפעם יותר נגד אבירי המלחמה האנטי־דתית מאשר נגד המימסד הדתי. הנסיון ליצור, מחדש תדמית "טראגית" של בעיית פסולי־חיתון — נידון בורר־תחין. באחד העתונים פורסם מאמר ארוך אשר הבליט את העובדה, שמזה כמה זמן שולפים את הנושא מן האמתחות של הנושאים הנצחיים המעוררים מחלוקת בישראל, מקטנים אגורפים מלאכותיים עד שהנושא נרדם ונשכח. במיוחד סופגים ביקורת אנשי ל"ע, אשר צמידותם לכסא הממשלתי כבר נהפכה לשם־דבר, ובכל זאת אינם נרתעים מלחזור שוב ושוב לנושא הזה, לאיים ולהזהיר, עד שהם מקבלים עוד איזה פיצוי מן העוגה הממשלתית וסבלם של הפסולים נשכח מהם...

עם זאת ישנן גם תופעות המחייבות תשומת־לב. הנה, ל"יעודי" יש חברה בכנסת ששמה מ. פרידמן, וזו יוצאת בקריאה גלויה לאזרחים במדינה להתארגן להפרת־החוק, על־ידי עריכת נישואין "פרטיים", כדי לעקוף את חוק המדינה. היא מציינת עובדה נכונה, שבתי־משפט מעלימים עין מן האספקט הבלתי־חוקי ומאשרים זאת... בתאר נא לעצמנו שח"כ דתי יקרא לפעול נגד החוק, אלא שכאשר מדובר בעניני דת — הכל, כידוע, מותר ואין שום הגבלה.

— * —

הבטחה ואמינות

ראש עיריה חיפה, מר יוסף אלמוגי, יתקשה מאד להסביר על שום מה הוא החליט להיכנס למרוץ על תפקיד יו"ר הסוכנות היהודית, חרף העובדה שהוא יואלץ להזהר על תפקידו בחיפה. מר אלמוגי הזהיר כבר לכבה פעמים כי הוא מתכונן לפייס, לפתוח, קדנציה אחת בתפקידו בחיפה, ואילו עכשיו ברור, שאם אכנם יהיה רוב למען בחירתו לתפקיד בסוכנות — יצטרך לפנות מקומה.

המעניין הוא, כי מר אלמוגי כבר עומד פעם שניה במערכה של סערה פוליטית מעין זו, כאשר לראשונה מחובר היה באפשרות צירופו כשר בלי תיק לממשלה, דבר שסוכל על ידי שר המשפטים, מר צדוק, שהצהיר כי יש בה סתירה חוקית בהחזקת שני תפקידים אלה. אז, הסביר מר אלמוגי, שאין בכך כדי לסכוך את הבטחתו שנתן לבוחריו בחיפה, שכן אפשר להיות ראש עיר וגם חבר בממשלה, ואילו עתה — הסבר כזה איננו מצוי בידינו...

אומרים כי מר אלמוגי הסביר עתה, ששנתיים הוא כבר במילא מכהן כראש עיריה ודי שישלמו הליכי בחירתו בסוכנות ובועד הפועל הציוני יעברו עוד כמה וכמה חודשים, הרי שאת "רוב ההבטחה" שנתן לבוחריו הוא קיים, במיוחד שאיש לא יכול היה לחזות את מותו של פנחס ספיר...

החיים הפוליטיים בישראל אמנם אינם מפונקים כל כך, שיתבעו מאדם מילוי הבטחה כעין זו, להתזיק בתפקיד נבוה, אלא שבכל זאת, אדם שהצהיר פעם ופעמיים שלא יפר הבטחתו לבוחריו ובכל זאת הוא כפר — אין בזה כדי להוסיף אמינות לאדם ולפעילתו.

✱

גישושים ותכליתם

פגישתו של שר החוץ הישראלי עם שר החוץ הסובייטי גרומיקו שודרה בוודאי בכנסציה, אך השאלה היא אם זה יוביל ל"תכליתו" של חידוש היחסים הדיפלומטיים בין שתי המדינות. יש בוודאי משום פרדוקס, כאשר מעמיקה המעורבות האמריקאית לאיזור, שדוקא אז ייערך נסיון להחזיר את יחסי ישראל־בריה"מ ל"תיקונם", אלא העולם הפוליטי איננו פועל דוקא לפי כללי הגיון צרוף.

קרה בלא ספק משהו בין קהיר לבין מוסקבה, גם אם לא מגוזמים בכך. התמודדות בהדצעת מצרים על שינוי ביחסי הידידות שלה עם מוסקבה תוך כדי שהיא מהדקת את קשריה עם ארה"ב, יש בכך כדי להכשיר במידה מסויימת את הקרקע לחידוש היחסים עם ישראל, או, לפחות, ליצור אשליה כזו. העובדה שארה"ב תוך שהיא מקיימת יחסי ידידות טובים עם שני הצדדים באיזור היא שמקבלה לה יתרון במעורבות המדינית שלה, יש בה גם כדי לעורר הרהורים מסויימים במוסקבה, שאולי טוב שגם היא תנקוט בתכסיס זה.

ואולי זהו הרקע לפגישתם של שני שרי החוץ, לעורר בשליטי מוסקבה את האינטרס להשיג לעצמה עמדה במזה"ת תוך הליכה עם ישראל ולא נגדה. שהלא בדרך זו של הליכה נגדה לא השיגה שום דבר. אדרבא, גם המעמד שהחזיקה בו זמן ניכר במזה"ת — הולך ומתכרסם. אם בעבר החזיקה אפילו במעמד בכלל במזה"ת הרי שלאחרונה השיגה ארה"ב במידה גדולה, דוקא, כאמור, על־ידי שמירת קשר עם שני הצדדים. ישראל איננה יכולה להרויח אמנם הרבה ע"י חידוש היחסים, אך גם לא להפסיד מזה. שום הבדידות המדינית שמופעל נגדנו, לא רק על־ידי אויבים אלא גם על־ידי "ידידים" — יוחלש במידה ניכרת.

✱

פירוד לרשעים

בין אם צדקו האופטימיות כי הסדר הביניים יגרום תקופה של רגיעה, ובין אם לא צדקו אי אפשר להתעלם מן העובדה שיחסי מצרים וסוריה התעכרו יותר ויותר. ההתקפות ההדדיות הן חמורות לכבי. סוריה, בעיקר, תוקפת את מצרים, ובצה כעשר שנים שמצב היחסים בין שתי המדינות לא היה כה חמור כמו שזה עכשיו.

מאז מלחמת יום הכיפורים שסימנה הבולט והמרכזי היה באחדות שהשיגו הערבים בינם לבין עצמם, ובעיקר בין מצרים וסוריה אשר פעלו בתיאום צבאי חזק ביותר, — היו כולם בטוחים כי אחדות זו שוב לא תופר, מאחר והיא הביאה הצלחות בלתי מבוטלות לערבים, בעיקר בחידוש היוקרה שלהם ובצבירות כוח פרלימי גובר והולך. ראש הממשלה מר רבין שהצהיר לא מכבר, כי יש לשקוד על מהלך של הטלת פירוד בין מצרים וסוריה — נתקל במטר של ביקורת חריפה, על עצם העובדה שהוא מעלה על הדעת שיתכן בכלל שד אפשרות כזו.

העובדה היא, כי בכל זאת מעכירים היחסים בין שתי המדינות אמנם, אין לראות בכך סוף פסוק אולי זה דבר חולף, אלא שבכל זאת — אין להתעלם מבגובה הירבית זו של פירוד לרשעים, שממנה הפקנו בעבר הרבה תועלת הדבית, והלוואי שהיא תעמיק תמיד...

— ✱ —

פגיעה בצניעות

בהוראה הצהלית "לחופש" [illegible] באמצעים ציבוריים, יש בכך פגיעה בכללי צניעות ומשום כעין זלזול אורחות חרדיים, טעמים מבעבר.

אין כל הכרח בזה. זהוי מהב־אמביציה של אותן נשים בחדות ועל תמרות התעבורה לבלום תופעה זו. הן משרותות ציבור הכולל רבבות יהודים חרדים. ואין שום סיבה לפגוע בכללים שקבועים אצלם מכוחה של הלכה ומינהג. יבטלו זכר נפסד זה — ובהקדם.

מכתבים למערכת

על "על הלשון ועל הרע"

בכמרים ישק למאמרו הכביר של הרב בלומנטין מבריפ"ק תשובה — "על הלשון ועל הרע". יתן תן לו כי יהן הדברים היוצאים מהלב יכנסו ללבבות ישראל, לקיים התעוררות רבתי אתה ולהבית, בקרב היהדות החרדית להכניס את תודעת חטאי הלשון בכלל, לשון־הרע ורכילות בפרט — כאחד מיסודות תורתינו הקדושה.

הבל רק שבאמר כפלא זה לא התפרסם בחודש אלול, אשר יכול לשמש בהדיר בעיר לקראת הימים הנוראים, בפה כל מורה ומחנך ומשפיע ישיבה, הופיע בדיוק ביום סיום הלימודים לפני יוה"כ. אך טוב מאוחר מלא כלום, ובה עוד כי חטאי הלשון לבינותינו להתפללות הוא דבר אקטואלי מידי יום ביומו, במשך כל ימות השנה.

הן גם אני קראתי בעיון את הקונטרס החדש "נצור לשונך מרע" שיצא לאור בחודש אלול, תורתי ושניתי ושלשתי עליו, והאמת ניתן להיאמר. כי באמרי חז"ל ראשונים ואחרונים הכרציטטים עם, מזעזעים ומחרידים כל לב, וקוראים לחשבון הנפש נוקב.

ויפה הרביב מחבר החוברת בראשו: "אני מאמין שכל התורה המצויה עתה בידינו היא תורה הנתינה למשה לבני־ ,וזאת התורה לא תהא מוחלפת ולא תהא תורה אחרת" — כלשון שקוט, כי ראשית כל, עלינו לגשת לענין זה באמונה בריאה ומוחשית בדברי חז"ל, ואז ידלק באמרי קדש הללו להודר ללבות ולקבל את התוצאות המעשיות. מן הראוי היה לשלב את דברי הגר"ן מבלאגם באמרתו לבנו וז"ל: "שמעתי מפה קודשו של אדמו"ר רשבכה"ג רבינו חיים מוולוזין: אם יבוכל דברי אחד מן הגמרא צריך להרבה כל העילבן וד"ל."

ובהלכה למעשה, העיקר להגיב פירות מהתעוררות חלוית זו. ואין לי אלא לבכס דברי בעל הקונטרס תחת הכותרת (בצור לידי) "והיה־ופתחודי" "אחרי העיון בתיבור ציון נורא זה, לפלא יכהיה הדבר. מצד אחר החשי בהר החיל בחבורה שבתמידות, ומאידך גיסא, המכשול מצוי ביותר. בעיני רבים נעשה כהיתר, סיפורי לשון הרע בקולים בשפר כאילו שאין הרגשה שקיים איסור בדבר, אתמהה ? !

"התשובה בצידה: ההרגל מקטנותינו. הנה הנודר מחנוך והרגל לא לאכול בלי נטילת ידים, הרי אף כשירעב לא יפרוץ בזה. אלמלי נבילות וטריפות הדשקום, מוטבעים בנפש הישראלי, עד אשר לא יצטרך לאכול טבעו להתרחק מהם, וגם כשיהיה לו הפסד מרובה, מורא שמים עליו בטבעו. ואילו באיסורי לשון הרע ורכילות החמורה שבחמורות הורגל הנער לדבר באין כוחה ואין מחנך, ואין מעלה בדעתו שקיים איסור בכלל.

אך לו הכמו ישכילו זאת, מנהלי מוסדות החינוך, ת"ת ובתי הספר לבנים ובנות, סמינרים וישיבות לצעירים, הורים ומורים — להכליל בסדרי הלימודים לימוד הלכות ומוסרים הללו. כבהלכה יתר הלימודים. בעיון חזרות ובחינות. וכדברי מרן הגרא"י כלפר באגרתו: "וגם המלמדים בחדרי התלמוד תורה ילמדו עם הנערים לחנכם מנעוריהם בשמירת הלשון" ואז יוכלו להשריש בליבם הלכות אלו מצד ההרגל, ונקל יהיה להם בבגרותם לגדור עצמם לגמרי! (מקורות אגרת המוסר להגר"י מסלנט. משנה ברורה סימן שמ"ג ס"ק ג'. חפץ חיים סוף כלל ס'.)".

כאן נמצא מקום התורפה בהסא הפגני זה. מנהלי החינוך לבנים ובנות יכולים להכות "על חטא שחטאנו מהזנחת הלימוד לשמירת הלשון" ברוב בתי החינוך המעולים ביותר, אין לומדים כלום הלכות ומוסרי לשה"ר ורכילות. וכמעט ואין מדברים עליו גם בע"פ. ומה יעשה הבן שלא יתרגל וישתרש ויכשל בחטאים הללו ?! כל הלימודים ב"ה ליכדים אצלנו על רמה הגבוהה ביותר, ורק ראש וראשית לכל הלימודים, לדעת איך יהודי מותר לו לפצות את פיו, בה אסור ומה מותר להדבר — כאן הכל מוזנח!

צריכה לבוא עתה ההתעוררות הגדולה שראשית כל לימוד ספרי "חפץ־חיים" ו"עיקרי דינים" (המבארים קיצור ח"ח) ו"שמירת הלשון" יחדיו ויוכללו בתכנית הלימודים בעיון וחזרות ובחינות בכדי להקנות לנער הלכות הללו מקטנותו. ואז נקוה בע"ה לראות הדור מתוקן והנדר בענין יהודי וטהור זה.

ה. ש. הורביץ בני ברק

✱

פנייה לאו"ם

בקשר לפנייתם של אנשי "נטורי קרתא" לאומות המאוחדות שיתנו להם נציגות בתור משקיפים כמו לאש"פ, אני מוצא לנכון לפרסם פסק הלכה של מרן הגה"צ ר' יוסף צבי דושינסקי זצ"ל בקיץ תשי"ח.

הוא אמר כי אחרי קום המדינה אסור לנו לפנות לאומות העולם. כי אף מדינה אחת לא תתערב בעניניה הפנימיים של מדינה אחרת, קטנה או גדולה, עניה או עשירה. כל פניה לאומות העולם היום זהו בגדר מלשינות.

משה פרוש

✱

חילולי שבת בבתי חולים

בקשר למכתבים בענין חילולי השבת בבתי החולים, ברצוני להוסיף עוד כמה נקודות.

חושבני ששורש הבעיה נעוץ בחולים עצמם. ואסביר את דברי. אדם המבקר בבית חולים נוכח לדעת שכמעט אין חולה המתעניין בסידורי הכשרות ובסידורי שמירת השבת. ומדובר על חולים דתיים. משום מה נדמה להרבה אנשים חרדים, שהכל בבתי חולים ב"סדר". ואין כה לברך ולשאול.

מעטים הם החולים המנסים לפחות לבקש מהאחות שלא תרשום את מידת החום — מדובר בודאי לא בפיקוח נפש — ומעטים הם החולים המעיזים לשאול מה הם סידורי הכשרות בבנבה. מהו מקור הבשר. האם יש מישהו שמשגיח וכו' וכו'.

התוצאה מכך היא שלשר הבריאות ולשאר העוסקים בענין נראה שהתביעות באות מבחוץ, ולכן הם מתחמקים מלענות ולפעול. אולם אם היה ידוע שלכל החולים החרדים יש גם מה לומר בענין, ודאי שהמצב היה נראה אחרת.

ובהזדמנות זו ברצוני לשאול את קהל הקוראים האם למישהו ידוע מי הוא המפקח על הכשרות בבית חולים תל־השומר. כיון שהרבה חולים בבני־ברק נתקלים בבעיה זו. באם דבר זה ידוע למישהו יואיל בטובו לפרסם דבר זה בעתון המודיע. אשר מגיע כמעט לכל תושבי בני ברק החרדים.

הרב דוד, רמת בני־ברק

✱

לידיעת הרבים

לאחרונה הופיע בעתונות, כרוז של "הועד להדלקת נרות שבת קודש". ביוזמת חסידי חב"ד, בקשר להדלקת נרות שבת, ע"י בנות ישראל בברכה, בחתימתם של אדמו"רים ורבנים, ביניהם — כ"ק אדמו"ר הרה"צ מסערט־ויז'ניץ שליט"א.

לאחר בירור הענין, נודע לי כי חלה אי הבנה מצערת, וכל הענין מקורו — כאשר בפגישה עם רב מסויים, הביע כ"ק אדמו"ר שליט"א את דעתו החיובית, והסכמתו להצטרף לקריאת גדולי ישראל, להפיץ אורה בישראל בתקופה קשה בה אנו שרויים, ולא התייחס כלל לענין הברכה.

משה טולר, חיפה